

**PRACOWNIA
URBANISTYCZNO - ARCHITEKTONICZNA
ARCHITEKT JANUSZ WYPYCH**

62-800 Kalisz, ul. Baśniowa 13, tel./fax 62 766 88 33, GSM 606 633 264
NIP: 618-101-26-64 * e-mail: januszwypych@wp.pl, www.pua-wypych.pl

**ZMIANA
STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SOKOLNIKI**

KALISZ, 2014 R.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	6
1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania.	6
2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką zewnętrzną województwa	11
3. Podstawa opracowania studium	11
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	11
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	11
1.1. Podstawowe informacje o gminie	11
1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu	12
1.3. Komunikacja i uzbrojenie terenów	13
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	14
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	14
3.1. Położenie fizyczno - geograficzne i rzeźba terenu	15
3.2. Warunki hydrogeologiczne	15
3.3. Warunki wodne	15
3.4. Gleby	15
3.5. Warunki klimatu lokalnego	15
3.6. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	16
3.7. Leśna przestrzeń produkcyjna	18
3.8. Gospodarka łowiecka	19
3.9. Ochrona przyrody	19
3.9.1. Rezerwat przyrody "Ryś"	19
3.9.2. Obszar Chronionego Krajobrazu "Dolina rzeki Prośny"	21
3.9.2. Pomniki przyrody	21
3.9.3. Użytki ekologiczne	23
3.9.4. Zieleń o charakterze parkowym	24
3.10. Zagrożenia, zanieczyszczenia i degradacja środowiska	24
3.10.1. Zanieczyszczenia i ochrona powietrza atmosferycznego	24
3.10.2. Zanieczyszczenia i ochrona wód	26
3.10.3. Zagrożenia i ochrona powierzchni ziemi	27
3.10.4. Zagrożenia środowiska przez odpady	27
3.10.5. Zagrożenia środowiska przez hałas	28

3.10.6. Skażenie promieniotwórcze środowiska	28
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	28
4.1. Rys historyczny	28
4.2. Wartości środowiska kulturowego	29
4.3. Obiekty objęte ochroną	30
4.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków	30
4.3.2. Obiekty w ewidencji konserwatorskiej	32
4.4. Stanowiska archeologiczne	33
5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia	33
5.1. Struktura ludności	33
5.2. Opieka medyczna i socjalna	35
5.3. Oświata i wychowanie	36
5.4. Kultura, sport i rekreacja	37
6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	39
6.1. Zagrożenie powodziowe	39
6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych	39
6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego	39
7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Sokolniki	39
8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów	40
9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	41
10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	41
11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	42
12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	42
13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	42
13.1. Sieć drogowa	42
13.2. Zaopatrzenie w wodę	46
13.3. Odprowadzanie ścieków	46
13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną	47
13.5. Zaopatrzenie w ciepło	47
13.6. Zaopatrzenie w gaz	48

13.7. Telekomunikacja	48
13.8. Gospodarka odpadami	48
14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w tym zapisanych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego	48
III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	50
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	50
1.1 Tereny wyznaczone do realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	50
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	53
2.1. Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych	53
2.2. Minimalne i maksymalne wskaźniki urbanistyczne	53
2.3. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy	55
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	56
3.1. Ochrona środowiska	56
3.1.1 Zasoby wodne	56
3.1.2. Powietrze atmosferyczne	57
3.1.3. Hałas	57
3.1.4. Promieniowanie elektromagnetyczne	58
3.1.5. Powierzchnia ziemi i gleby	58
3.1.6. Przyroda i krajobraz	60
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	61
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	63
5.1. Komunikacja	63
5.1.1. Droga ekspresowa	64
5.1.2. Droga krajowa	64
5.1.3. Drogi powiatowe	64
5.1.5. Drogi gminne	64
5.1.6. Szlaki turystyczne	66
5.2. Infrastruktura techniczna	66
5.2.1. Wodociągi	66
5.2.2. Kanalizacja	67
5.2.3. Gaz	67

5.2.4. Zaopatrzenie w ciepło	67
5.2.5. Elektroenergetyka	68
5.2.6. Telekomunikacja	68
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	69
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1	69
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych opowierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	70
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	70
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	70
10.1. Tereny rolne	71
10.2. Tereny leśne i przeznaczone do zalesienia	72
10.3. Tereny trwałych użytków zielonych	72
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	72
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	73
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.	73
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	73
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	73
16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	73
IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 2 USTAWY	73
V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	75
VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM	76
VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	76
VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM	77

I. WPROWADZENIE

1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647) w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem (art. 9 ust. 2 ustawy). Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy (art. 9 ust. 3 ustawy). Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art. 9 ust. 4 ustawy). Studium nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9 ust. 5 ustawy).

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,

- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 w studium określa się w szczególności:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których w art. 48 ust. 1 upzp,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z

dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41 poz. 412 oraz z 2002 r. nr 113 poz. 984 i nr 153 poz. 1271),

- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie (art. 10 ust. 2a ustawy).

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 nr 118 poz. 1233) projekt studium powinien zawierać:

- część określającą uwarunkowania, przedstawioną w formie tekstowej i graficznej,
- część tekstową zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy,
- rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium.

W projekcie studium należy określić wpływ uwarunkowań na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy (§ 4 ust. 2 rozporządzenia). Projekt rysunku studium sporządza się na kopii mapy topograficznej, pochodzącej z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, lub na kopii wojskowej mapy topograficznej w skali 1:5000 do 1:25000 (§ 5 ust. 1 rozporządzenia). Przy sporządzaniu materiałów planistycznych na potrzeby projektu studium można stosować mapy zasadnicze, katastralne, fotomapy lub ortofotomapy oraz zdjęcia lotnicze i satelitarne.

Rozporządzenie ustala następujące wymagania dotyczące stosowania standardów przy zapisywaniu ustaleń części tekstowej projektu studium (§ 6):

- ustalenia dotyczące kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów powinny określać dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, a także zawierać wytyczne ich określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- ustalenia dotyczące kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów powinny w szczególności określać minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne, uwzględniające wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury oraz zrównoważonego rozwoju, wskazywać tereny do wyłączenia spod zabudowy, a także zawierać wytyczne określania tych wymagań w planach miejscowych,
- ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk powinny zawierać w szczególności wytyczne ich określania w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2009 nr 25 poz. 150 ze zm.), obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych projektem studium, a także uzdrowisk (patrz ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych Dz. U. z 2012 r. poz. 651),
- ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej powinny zawierać w szczególności wytyczne określania tych zasad w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony zabytków i parków kulturowych, o których mowa w art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568 oraz z Dz. U. 2004 nr 96 poz. 959),
- ustalenia dotyczące kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej powinny zawierać w szczególności wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych,

- ustalenia dotyczące kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej powinny określać w szczególności obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Zgodnie z powyższym Rada Gminy Sokolniki podjęła uchwałę Nr XVIII/106/2012 z dnia 7 grudnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki. Wykonanie studium powierzone zostało Wójtowi Gminy Sokolniki - panu Sylwestrowi Skrzypkowi. Zmiana studium obejmuje teren całej gminy, w jej granicach administracyjnych. Opracowanie wykonano zgodnie z zapisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 nr 118 poz. 1233).

Załączniki do uchwały o uchwaleniu zmiany studium stanowią:

- Tekst zmiany studium – zał. Nr 1 do Uchwały Rady Gminy,
- Rysunek zmiany Studium – Uwarunkowania – plansza w skali 1:10 000 zał. Nr 2 do Uchwały Rady Gminy,
- Rysunek zmiany Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego – plansza w skali 1:10 000 zał. Nr 3 do Uchwały Rady Gminy,
- Rozstrzygnięcie sposobu rozpatrzenia uwag zgłoszonych w trakcie wyłożenia projektu zmiany Studium do publicznego wglądu – zał. Nr 4 do Uchwały Rady Gminy.

Odrębne opracowanie towarzyszące stanowi prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze składająca się z części opisowej i graficznej.

Dokumentację planistyczną stanowi zbiór dokumentów potwierdzających poszczególne etapy procedury formalno – prawnej.

2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką zewnętrzną województwa.

Wójt Gminy Sokolniki sporządzając studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma obowiązek uwzględnienia ustaleń zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa (art. 11 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Obecnie obowiązującym planem na terenie województwa łódzkiego jest "Plan zagospodarowania województwa łódzkiego" przyjęty uchwałą Nr XLV/524/2002 z dnia 9 lipca 2002 roku (dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego Nr 249, poz. 3166 z dnia 10 października 2002 roku) , zmienionego uchwałą Nr LX/1648/10 z dnia 21 września 2010 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XLV/524/2002 z dnia 9 lipca 2002 roku w sprawie uchwalenia "Planu zagospodarowania województwa łódzkiego", która stanowi jego aktualizację.

3. Podstawa opracowania studium.

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego Rada Gminy Sokolniki podjęła uchwałę Nr XVIII/106/2012 z dnia 7 grudnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki.

II. **UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Sokolniki położona jest w południowo - zachodniej części województwa łódzkiego. Stanowi jedną z siedmiu gmin powiatu wieruszowskiego.

Wchodzi w skład Wysoczyzny Wieruszowskiej Kotliny Grabowskiej, której obszar znajduje się w dorzeczu Prosny. Gmina Sokolniki graniczy z gminami: Galewice,

Lututów - na północy, Czastary, Biała - na południu i na zachodzie z gminą Wieruszów. Powierzchnia gminy zajmuje 8001 ha i zamieszkuje ją 4891 mieszkańców (dane na koniec czerwca 2012 r. wg GUS). W jej skład wchodzi 13 sołectw, które skupiają 21 miejscowości.

Gmina Sokolniki do tej pory leżała na przecięciu dwóch głównych traktów dróg: nr 8, łączącej Wrocław i Warszawę oraz nr 14, w kierunku na Łódź. Obecnie przez teren gminy przebiega nowa trasa - droga ekspresowa S8, Wrocław - Warszawa, która przejmie obciążenie byłej DK8. Ze względu na powstanie na terenie gminy drogi S8 oraz Węzła Wieluń pojawia się dla Gminy Sokolniki możliwość rozwoju poprzez wprowadzenie nowych inwestycji.

1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

Gmina Sokolniki ma charakter rolniczy. Wskazują na to wartości określone w tabeli poniżej oraz istniejące uwarunkowania - gmina posiada gleby o wysokich wartościach bonitacyjnych.

Tabela 1. Rodzaje zagospodarowania terenu i ich powierzchnie

RODZAJ ZAGOSPODAROWANIA	POWIERZCHNIA (ha)
GRUNTY ORNE	4 285
LASY	2 480
SADY	30
ŁĄKI	591
PASTWISKA	126
POZOSTAŁE GRUNTY I NIEUŻYTKI	490

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS 2012r.

Z danych zaczerpniętych z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że grunty orne stanowią 53,5 % powierzchni całej gminy, lasy - około 31 %, łąki - 7,4 %, pastwiska - 1,6 %, sady - 0,4 %, a grunty pozostałe i nieużytki to 6,1 %.

Ze względu na rolniczy charakter gminy, występuje zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna. Kształtuje się ona w formie "ulicówki" - wzdłuż istniejących dróg krajowych, powiatowych i gminnych. Większe tereny mieszkaniowe występują w miejscowości Sokolniki i Walichnowy.

Istotnym czynnikiem w kwestii zagospodarowania jest obecność dwóch dróg krajowych: DK8 i DK14. W ich obrębie powstały zakłady przemysłowe oraz prowadzone są działalności usługowe o różnym charakterze. W roku 2012 na terenie Gminy zarejestrowanych było 10 podmiotów gospodarczych z zakresu rolnictwa, łowiectwa, rybactwa i leśnictwa, 76 w przemyśle i budownictwie oraz 229 w innych działalnościach.

1.3. Komunikacja i uzbrojenie terenów

Przez teren gminy przebiega droga ekspresowa S8 i dwie drogi krajowe DK8 (na odcinku od skrzyżowania z DK14 w kierunku Wielunia, pozostała część na dzień opracowania zmiany studium stanowi drogę gminną) i DK14 (do czasu ukończenia kolejnego odcinka S8 kiedy to stanie się drogą gminną). Poza tym teren obsługiwany jest przez pozostałe drogi publiczne: powiatowe i gminne, które uzupełniają drogi wewnętrzne obsługujące tereny zabudowy wiejskiej i dojazdu do pól.

Gmina zaopatrywana jest w wodę z własnych ujęć wód podziemnych. Funkcjonują 4 stacje uzdatniania wody, a łączna długość sieci wodociągowej wynosi 77,6 km.

Jedyną miejscowością na terenie gminy posiadającą system kanalizacyjny są Sokolniki. W pozostałych miejscowościach ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach lub przydomowych oczyszczalniach ścieków. Gmina nie posiada własnej oczyszczalni ścieków.

Teren gminy w zakresie energii elektrycznej obsługiwany jest przez ENERGA S.A. Oddział w Kaliszu. Zauważyć można ciągły wzrost długości sieci niskiego napięcia, co ma związek z rozwojem budownictwa jednorodzinnego na terenie gminy. Nie notuje się natomiast wzrostu długości linii średniego napięcia, co świadczy o małej aktywności zakładów przemysłowych.

Gmina posiada rozwiniętą sieć telekomunikacyjną, opartej na liniach światłowodowych. Zasięg telefonii komórkowej na terenie gminy wynosi 100 % dla wszystkich operatorów.

Na terenie gminy nie występuje zbiorcza sieć ciepłownicza. Zarówno budynki użyteczności publicznej, jak i prywatne ogrzewane są z indywidualnych źródeł ciepła. Nie posiada również sieci gazowej. Mieszkańcy korzystają z podłączeń do butli gazowych propan - butan.

Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów. Posegregowane odpady wywożone są na międzygminne wysypisko śmieci w Skomlinie.

Szczegółowe informacje na temat infrastruktury technicznej zawarte zostały w podrozdziale 13.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

W Gminie Sokolniki nie występują układy o wyróżniającym się układzie ruralistycznym. Zwarta zabudowa charakteryzuje sołectwa Sokolniki i Walichnowy. W pozostałych (Stary Ochędzyn, Nowy Ochędzyn, Kopaniny, Tyble, Bagatelka, Prusak, Wiktorówek, Pichlice, Góry, Zdierczyzna, Ryś) zabudowa kształtuje się wzdłuż dróg, których luki są systematycznie wypełniane. Taki typ zabudowy określany jest jako jednorożny zwarty lub jednorożny luźny. Zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych uzupełniona jest zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Wzdłuż głównych traktów komunikacyjnych występuje ponadto zabudowa przemysłowa i usługowa.

Znaczącym ograniczeniem w możliwościach zabudowy mieszkaniowej jest droga ekspresowa S8. Ze względu na duże obciążenie hałasem, tereny bezpośrednio przylegające do drogi mogą zostać wykorzystane jedynie pod zabudowę produkcyjną, składów i magazynów, a także tereny przeznaczone pod lokalizację odnawialnych źródeł energii.

Na terenie gminy występują pojedyncze ciekі wodne. W ich obrębie tereny są podmokłe i nie nadają się pod zabudowę. Wyłączone z zabudowy są również tereny lasów, które pokrywają około 31 % powierzchni gminy i zajmują jej krańce północnej i południowej części. W północno - wschodniej części gminy znajduje się także rezerwat "Ryś" oraz fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Rzeki Prośny". Poza tym gmina nie posiada terenów atrakcyjnych pod względem turystycznym i rekreacyjnym. Ze względu na obecność gleb o wysokich klasach bonitacyjnych jest użytkowana głównie rolniczo.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

3.1. Położenie fizyczno - geograficzne i rzeźba terenu

Gmina Sokolniki położona jest w obszarze Wysoczyzny Wieruszowskiej i Kotliny Grabowskiej. Zgodnie z podziałem fizyczno - geograficznym Kondrackiego Gmina Sokolniki leży w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Niziny Środkowopolskie, w makroregionie Nizina Południowowielkopolska. Ukształtowanie subregionu jest typowo równinne, a wysokości względne nigdzie nie przekraczają 15 m, przeciętnie dochodzą do 10m.

3.2. Warunki hydrogeologiczne

Na obszarze gminy funkcjonują cztery ujęcia wód podziemnych w m. Sokolniki, Walichnowy, Ryś i Stary Ochędzyn. Według Planu zagospodarowania województwa łódzkiego na terenie gminy nie występują wody podziemne wymagające ochrony.

3.3. Warunki wodne

Głównymi ciekami wodnymi na terenie gminy są Struga Węglewska i Brzeźnica. Uzupełniają je mniejsze cieki. Na terenie gminy nie występują naturalne zbiorniki wodne.

3.4. Gleby

Na terenie gminy występują gleby wysokich klas bonitacyjnych. Głównie w miejscowościach Sokolniki, Walichnowy, Prusak i Bagatelka. Stanowią one około 17 % ogólnej powierzchni gminy.

3.5. Warunki klimatu lokalnego

Warunki klimatyczne gminy są typowe dla terenów centralnej Polski. Klimat regionu ma charakter przejściowy z wpływami klimatu oceanicznego zimą i kontynentalnego w lecie, przy czym długotrwałe i silne mrozy występują sporadycznie. Nizinny charakter obszaru umożliwia swobodny przepływ mas powietrza - w ciągu

roku nad teren obszaru planowania mogą napływać zarówno masy powietrza zwrotnikowego, polarnego, jak i arktycznego, z przewagą kierunków równoleżnikowych. Największą liczbą opadów charakteryzuje się lipiec, najmniejsza zaś październik i listopad. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,1°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest styczeń (-1,9°C), a najcieplejszym lipiec (+17°C). Przeważają wiatry zachodnie i południowo - zachodnie. W ciągu roku przypada średnio około 150 dni pochmurnych, a więc z zachmurzeniem większym niż 8 stopni i 100 dni pogodnych, z zachmurzeniem mniejszym niż 2 stopnie.

3.6. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na terenie Gminy Sokolniki wg danych "Powszechnego Spisu Rolnego 2010" funkcjonują 774 gospodarstwa rolne, których średnia wielkość wynosi 5,97 ha.

Tabela 2. Struktura gospodarstw rolnych w gm. Sokolniki w 2010 roku

Lp.	Wielkość gospodarstwa rolnego	Liczba
1	Do 1 ha włącznie	129
2	1-5 ha	356
3	5-10 ha	199
4	10-15 ha	48
5	Powyżej 15 ha	42
Razem		774

Źródło: GUS, Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2012 - 2020

W gminie funkcjonują 774 gospodarstwa rolne, z czego 773 to gospodarstwa indywidualne. Zajmują one powierzchnię 4617,74 ha, co stanowi 57,71% powierzchni gminy. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Sokolniki w 2010r. , według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2010, wynosiła 5,97 ha. Gospodarstwa rolne w gminie Sokolniki są niewielkie i mają średnią powierzchnię najmniejszą w porównaniu do pozostałych gmin powiatu wieruszowskiego.

Według tego samego spisu użytkowanie gruntów przedstawia się następująco:

Tabela 3. Użytkowanie gruntów w gm. Sokolniki w 2010 roku

Lp.	sposób zagospodarowania	Powierzchnia (ha)
1	grunty ogółem	4617,74
2	użytki rolne ogółem	4085,91
3	użytki rolne w dobrej kulturze	3992,22
4	pod zasiewami	3486,34
5	grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	61,68
6	uprawy trwałe	18,32
7	sady ogółem	18,32
8	ogrody przydomowe	5,27
9	łąki trwałe	396,69
10	pastwiska trwałe	23,93
11	pozostałe użytki rolne	93,69
12	las i grunty leśne	227,34
13	pozostałe grunty	304,49

Źródło: GUS

Z danych jednoznacznie wynika, że najwięcej gruntów znajduje się pod zasiewami. Użytki rolne w dobrej kulturze muszą spełniać normy określone w przepisach odrębnych, które pozwalają rolnikom uzyskać stosowne płatności.

Powierzchnie zasiewów wybranych upraw przedstawia tabela poniżej:

Tabela 4. Powierzchnie zasiewów wybranych upraw w gm. Sokolniki w 2010 roku

Lp.	rodzaj uprawy	powierzchnia
1	zboża razem	3070,61
2	zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	3052,52
3	ziemniaki	297,41
4	uprawy przemysłowe	8,82

5	buraki cukrowe	2,86
6	warzywa gruntowe	50,26
Ogółem		3486,34

Źródło: GUS

Analiza tabeli jednoznacznie pokazuje, że głównie uprawiane jest zboże. W następnej kolejności znajdują się ziemniaki i warzywa gruntowe. Najmniejsze powierzchnie przeznaczone są pod uprawy przemysłowe i buraka cukrowego.

Ze względu na rolniczy charakter, Gmina Sokolniki musi radzić sobie z postępującą globalizacją w produkcji żywności, a w perspektywie wieloletniej przygotować się na konieczność znalezienia dodatkowych źródeł dochodów dla niektórych grup rolników, a co za tym idzie zapewnienia nowych miejsc pracy.

3.7. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy Gminy Sokolniki należą do obrębu Sokolniki o powierzchni 6 645 ha, który podlega pod Nadleśnictwo Przedborów. Nadleśnictwo dysponuje Planem urządzania lasu obowiązującym na lata 2011 - 2020 i zatwierdzonym Decyzją Ministra Środowiska 6 lutego 2012 roku.

Przedmiotowy plan zawiera:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia,
- analizę gospodarki leśnej za lata poprzednie,
- program ochrony przyrody.

Plan określa ponadto szereg wskaźników i wynikające stąd zadania do wykonania, m. in.:

- określa etat miąższowości (ilość drewna przyrastającego),
- projekty powierzchni do zalesień i odnowień,
- projekty powierzchni do pielęgnowania lasu,
- ochrony lasu, w tym również zadań ochrony przeciwpożarowej, gospodarki łowieckiej,
- potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej (drogi, budowle).

3.8. Gospodarka łowiecka

Gospodarka łowiecka w powiecie wieruszowskim prowadzona jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1995 roku prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 roku Nr 127, poz.1066), w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane. Łowiectwo, jako element ochrony środowiska przyrodniczego, w rozumieniu ustawy oznacza ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej. Gospodarowanie populacjami zwierzyny wymaga w szczególności:

- tworzenia stałych i okresowych osłon dla zwierzyny (lasy, zadrzewienia, zakrzewienia, remizy, osłony miejsc lęgowych);
- wzbogacania naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny w lasach;
- zachowania istniejących naturalnych zbiorników wodnych, rekonstrukcji i tworzenia nowych;
- racjonalnego stosowania środków chemicznych w rolnictwie i leśnictwie;
- stosowania terminów i technik agrotechnicznych niezagrożających bytowaniu zwierzyny na danym terenie;
- utrzymywania korytarzy (ciągów) ekologicznych dla zwierzyny;
- utrzymywania struktury wiekowej i płciowej oraz liczebności populacji zwierzyny właściwych dla zapewnienia równowagi ekosystemów oraz realizacji głównych celów gospodarczych w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie;
- ochrony zwierzyny przed zagrożeniem ruchu pojazdów samochodowych na drogach krajowych i wojewódzkich.

Na terenie gminy swoje obwody posiadają dwa koła łowieckie:

- Koło Łowieckie nr 1 „SOKÓŁ” w Wieruszowie
- Koło Łowieckie nr 12 „BÓR” w Wieluniu

Występujące gatunki zwierzyny łownej to łoś, jeleń, daniel, sarna, dzik, zając, bażant.

3.9. Ochrona przyrody

3.9.1. Rezerwat przyrody "Ryś"

W Polsce rezerваты przyrody to jedna z obszarowych form ochrony przyrody. Rezerwat przyrody w brzmieniu Ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. (art. 13 ust. 1): **"...obejmuje obszary zachowane w stanie**

naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi."

Na terenie Gminy Sokolniki, w jej północno- wschodniej części, znajduje się rezerwat ochrony przyrody "Ryś". Jego powierzchnia wynosi 54,10 ha. Przedmiotem ochrony w rezerwacie jest fragment drzewostanu bukowego na północnej granicy zasięgu buka. Buki w rezerwacie osiągają średnią wysokość 30 m i średnicę 50 cm. Najstarsze mają około 150 lat. Występuje tutaj około 200 gatunków roślin zielonych. Wśród innych gatunków chronionych na terenie rezerwatu znaleźć można: kruszczyka siniego, kruszynę pospolitą, przylaszczkę pospolitą, przytulie wonną, wawrzynek wilczczyko, bluszcz pospolity.

W rezerwacie oprócz buka występują licznie również inne gatunki drzew:

- sosna pospolita (*Pinus sylvestris*)
- sosna wejmutka (*Pinus strobus*)
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*)
- dąb bezszypułkowy (*Quercus petraea*)
- olsza czarna (*Alnus glutinosa*)
- jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)
- jodła pospolita (*Abies alba*)

O wyjątkowości tego miejsca może również świadczyć fakt gniazdowania na terenie rezerwatu bociana czarnego. Jest to ptak niezwykle rzadki objęty ścisłą ochroną gatunkową.

W sprawie rezerwatu zostało przyjęte Zarządzenie Nr 39/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 czerwca 2010 r. (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 180, poz. 1477 z dnia 19 czerwca 2010 r.) Według rozporządzenia celem ochrony jest zachowanie naturalnej buczyny i grądu z udziałem buka i jodły na granicy ich zasięgu.

Określa się następujący rodzaj, typ i podtyp rezerwatu:

- rodzaj - leśny;

- ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ - fitocentryczny,
podtyp - zbiorowisk leśnych,
- ze względu na główny typ ekosystemów:
typ - leśny i borowy,
podtyp - lasów wyżynnych.

W rezerwacie "Ryś", jego otulinie i pobliskich lasach gniazdują gatunki chronione: wspomniany wcześniej bocian czarny oraz gołąb siniak.

3.9.2. Obszar Chronionego Krajobrazu "Dolina Rzeki Prosny"

Obszary Chronionego Krajobrazu to tereny objęte ochroną ze względu na wyróżnianie się walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi oraz zróżnicowanymi ekosystemami, odznaczającymi się niewielkim stopniem zniekształcenia środowiska przyrodniczego, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne. Od parków krajobrazowych różnią się większą dopuszczalnością działań gospodarczych, które ogranicza jedynie konieczność zachowania w równowadze istniejących walorów.

Na terenie gminy, w północnej części, znajduje się fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Rzeki Prosny". w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny przyjęto Rozporządzenie Nr 7 /2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 75, poz. 711). Rozporządzenie zawiera opis granic Obszaru, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych, ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych oraz zakazy obowiązujące na terenie chronionym.

Projekt Rozporządzenia Wojewody Łódzkiego w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny został uzgodniony przez rady gmin z terenu, na którym się znajduje, w tym przez Radę Gminy Sokolniki – Uchwała Nr XII/73/08 z dnia 29 kwietnia 2008 r.

3.9.3. Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie gminy występują 24 drzewa uznane za pomniki przyrody. 12 obiektów w miejscowości Sokolniki, 8 w Walichnowach i 4 w uroczysku Lututów.

Tabela 5. Wykaz pomników przyrody w gm. Sokolniki

Lp.	nazwa obiektu	miejscowość	pozycja w rejestrze
1	4 lipy drobnolistne, Obwody 380 - 480 cm	Sokolniki	128
2	Dąb szypułkowy - obwód 380 cm	Sokolniki	295
3	Lipa szerokolistna - obwód 430 cm	Sokolniki	296
4	Lipa szerokolistna - obwód 325 cm	Sokolniki	297
5	Lipa szerokolistna - obwód 390 cm	Sokolniki	298
6	Lipa szerokolistna - obwód 330 cm	Sokolniki	299
7	Lipa szerokolistna - obwód 560 cm	Sokolniki	302
8	Lipa drobnolistna - obwód 420 cm	Sokolniki	300
9	Klon zwyczajny - obwód 300 cm	Sokolniki	301
10	Klon zwyczajny - obwód 240 cm	Sokolniki	304

11	Klon zwyczajny - obwód 290 cm	Sokolniki	305
12	Jesion Zwyczajny - obwód 255 cm	Sokolniki	303
13	Topola biała - obwód 480 cm	Walichnowy	125
14	Jesion wyniosły - obwód 330 cm	Walichnowy	126
15	Dąb szypułkowy - obwód 560 cm	Walichnowy	130
16	Klon zwyczajny - obwód 330 cm	Walichnowy	306
17	Topola biała - obwód 400 cm	Walichnowy	307
18	Topola biała - obwód 500 cm	Walichnowy	308
19	Topola biała - obwód 510 cm	Walichnowy	309
20	Lipa - obwód 420 cm	Walichnowy	129
21	Dąb szypułkowy - obwód 470 cm	Leśnictwo Szustry	358
22	Dąb szypułkowy - obwód 400 cm	Leśnictwo Szustry	359
23	Dąb szypułkowy - obwód 380 cm	Leśnictwo Szustry	360
24	Dąb szypułkowy - obwód 380 cm	Leśnictwo Szustry	361

Źródło: Program Ochrony Środowiska powiatu wieruszowskiego 2011, z perspektywą na lata 2012-2015, Wieruszów grudzień 2008 r.

3.9.4. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie gminy Sokolniki udokumentowano istnienie użytku ekologicznego:

- bagno śródleśne o powierzchni 4,5 ha, położone w obrębie ewidencyjnym Pichlice (Nadleśnictwo Przedborów, leśnictwo Szustry).

3.9.5. Zieleń o charakterze parkowym

Założenia parkowe na terenie gminy znajdują się w miejscowości Sokolniki i Walichnowy. Park w Sokolnikach jest uzupełnieniem zespołu pałacowego i wpisany jest do rejestru zabytków. Jego założenie datuje się na 2. połowę XVIII wieku. Na mocy uchwały Rady Gminy Sokolniki z dnia 27 października 2005 roku powstał Zespół przyrodniczo - krajobrazowy "Park zabytkowy w miejscowości Sokolniki". Powierzchnia zespołu wynosi 3,96 ha, z czego 1,96 ha stanowi własność Gminy Sokolniki, a pozostała część jest własnością prywatną. Głównym celem ustanowienia Zespołu jest utrzymanie naturalnych warunków środowiska, zachowanie i odtworzenie starego drzewostanu, mozaika siedlisk, zachowanie różnorodności biologicznej oraz wartości historycznych i krajobrazowych. Układ jest geometryczny, a jego powierzchnia wynosi około 4 ha. Park w miejscowości Walichnowy stanowi otoczenie pałacu z XIX wieku, wpisanego do rejestru zabytków.

3.10. Zagrożenia, zanieczyszczenia i degradacja środowiska

3.10.1. Zanieczyszczenia i ochrona powietrza atmosferycznego

Powietrze atmosferyczne jest elementem środowiska naturalnego mającym szczególne znaczenie dla istnienia życia na ziemi. Atmosfera dostarcza tlen do oddychania, dwutlenek węgla do fotosyntezy, jest również

źródłem azotu przyswajalnego dla bakterii, który wchodzi w skład białek wszystkich organizmów. Jednocześnie ze względu na powszechność występowania i brak naturalnych barier dla przenikania substancji gazowych i pyłów powietrze jest odbiorcą dużego ładunku zanieczyszczeń. Łatwa dyfuzja i ruch mas powietrza umożliwia rozprzestrzenianie się szkodliwych substancji na duże odległości, co powoduje brak możliwości ograniczenia zanieczyszczeń, jedynie do miejsca jego powstania.

Emisja zanieczyszczeń do atmosfery może być pochodzenia naturalnego lub antropogenicznego. Z emisją naturalną mamy doczynienia głównie podczas erupcji wulkanów, pożarów lasów, sawann, stepów oraz w trakcie rozkładu materii organicznej czy też erozji gleb i skał - emisja tego rodzaju nie występuje na terenie gminy Sokolniki.

Zagrożenie dla powietrza atmosferycznego gminy Sokolniki, stanowi emisja pochodzenia antropogenicznego, a w szczególności:

- Emisja punktowa pochodząca ze zorganizowanych źródeł, w wyniku energetycznego spalania paliw i procesów technologicznych;
- Emisja liniowa pochodząca głównie z transportu samochodowego, kolejowego, wodnego i lotniczego;
- Emisja powierzchniowa, na którą składa się zanieczyszczenie związane z opalaniem domów oraz utylizacją ścieków oraz odpadów.¹

Na terenie gminy do emisji punktowej przyczynia się STOLARSTWO-TAPICERSTWO Produkcja-Uslugi-Handel Ochędzyn Stary 36.

Emisja liniowa to przede wszystkim drogi krajowe nr 8 i nr 14 oraz droga ekspresowa S8, w mniejszym stopniu pozostałe drogi powiatowe i gminne. Emisja powierzchniowa dotyczy zabudowy na terenie całej gminy.

Do zanieczyszczeń powietrza mających wpływ na jego stan sanitarny zaliczyć należy:

- dwutlenek węgla (CO₂) – powstaje w trakcie spalania paliw; nie jest toksyczny, ale jego zawartość w atmosferze jest przyczyną ocieplania się klimatu, stanowiąc ponad 50% składu gazów powodujących ten efekt.

¹ Program Ochrony Środowiska dla powiatu wieruszowskiego na rok 2011, z perspektywą na lata 2012 - 2015, Wieruszów, grudzień 2008 r.

- tlenek węgla (CO) – gaz ten powstaje w wyniku niepełnego spalania węgla i jest gazem toksycznym.
- dwutlenek siarki (SO₂) – do atmosfery przedostaje się w procesie spalania paliw (węgla brunatnego i kamiennego), jest gazem toksycznym, który w procesach utleniania i reakcji z wodą tworzy kwas siarkowy będący przyczyną kwaśnych deszczy;
- tlenki azotu (NO_x) – gazy będące produktem wysokotemperaturowych procesów spalania paliw. Podobnie jak tlenki siarki wpływają negatywnie na organizmy żywe i biorą udział w powstawaniu kwaśnych deszczy. Stanowią dużą część zanieczyszczeń motoryzacyjnych i przyczyniają się do powstawania smogu;
- pyły – będąc pozostałościami niepełnego spalania paliw emitowanych w głównej mierze przez przemysł oraz motoryzację, w różnym stopniu stanowią zagrożenie dla środowiska. Pierwiastki o wysokim stopniu zagrożenia wchodzące w ich skład to: ołów, rtęć, kobalt, miedź, chrom, cyna i cynk. Ze względu na swoje właściwości metale te są zagrożeniem dla żywych organizmów i środowiska abiotycznego
- węglowodory – są produktami przetwarzania ropy naftowej oraz węgla. Należą do związków toksycznych posiadających właściwości kancerogenne. Do najczęściej spotykanych należy benzo- α -piren, pochodzący ze spalania węgla;
- metan – jest gazem powstającym w procesach naturalnych oraz antropogenicznych. Należy do głównych składników biogazu. W zależności od warunków może być nietoksyczny lub łatwopalny. Znaczącymi źródłami metanu są składowiska odpadów gdzie stanowi od 40-60 % objętości wszystkich powstających gazów.²

Wszystkie wymienione gazy w mniejszym lub większym stopniu emitowane są na terenie Gminy Sokolniki.

3.10.2. Zanieczyszczenia i ochrona wód

Na terenie gminy Sokolniki występują dwa większe cieki wodne Struga Węglewska i Brzeźnica. Stan czystości Strugi Węglewskiej został zbadany w

² Program Ochrony Środowiska dla powiatu wieruszowskiego na rok 2011, z perspektywą na lata 2012 - 2015, Wieruszów, grudzień 2008 r.

2006 roku pod względem bytowania ryb. Ocena była niekorzystna dla wszystkich badanych profili. Punkt pomiarowy znajdował się na Zdzierczyźnie. Wyniki jednoznacznie określiły, że woda nie spełnia warunków do bytowania ryb karpiowatych we wszystkich punktach pomiarowo – kontrolnych ze względu na azotyny oraz fosfor ogólny. Ponadto dyskwalifikowały ją występujące związki amonowe, niedostateczne natlenienie wody oraz parametr zawiesiny ogólnej.

Główną przyczyną zanieczyszczeń wód są nawozy używane w rolnictwie, które z pól spływają bezpośrednio do cieków wodnych. Wśród zagrożeń związanych z rolniczym charakterem gminy wymienić należy zanieczyszczenie wód zarówno gruntowych jak i podziemnych związane z niewłaściwym składowaniem obornika oraz magazynowaniem gnojówki i gnojowicy.

3.10.3. Zagrożenia i ochrona powierzchni ziemi

Degradacja pokrywy glebowo - roślinnej terenu związana jest z innym, niż rolnicze lub leśne wykorzystaniem gruntów. Zjawisko przeznaczania gleb chronionych, wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne jest szczególnie niekorzystnym zjawiskiem, ze względu na niski udział gleb tych klas w ogólnym areale użytków rolnych gminy.

Degradacja powierzchni ziemi, związana z zanieczyszczeniem gleb, występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych, pochodzących ze spalin oraz pyłów ścieranych opon i nawierzchni. Rośliny w strefie zanieczyszczeń kumulują je w swoich tkankach. W związku z tym, na terenach przyległych do ulic najbardziej obciążonych transportowo, powinno się ograniczać użytkowanie gleb, głównie jako łąk i pastwisk oraz upraw warzyw i owoców jagodowych. Zmiany powierzchni ziemi mogą być również wywoływane wszelkimi pracami ziemnymi, w tym powierzchniową eksploatacją surowców oraz różnymi zabiegami technicznymi, np.: melioracjami. Zabiegi techniczne, do jakich należą melioracje, pomimo założeń poprawy właściwości fizycznych pokrywy glebowej (poprzez regulowanie stosunków wodnych, warunków cieplnych, powietrznych i pokarmowych) wywołują jednak zmiany w jej powierzchni.

3.10.4. Zagrożenia środowiska przez odpady

Na terenie gminy nie ma stałego wysypiska odpadów. Od 1.lipca 2013 roku obowiązuje nowy system gospodarki odpadami. W postępowaniu przetargowym wybrana została firma, która odbiera odpady komunalne od wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Firmą świadczącą usługę jest "EKO - REGION" Sp. z o.o. z Bełchatowa. Gmina Sokolniki posiada również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który mieści się w miejscowości Maręże, gm. Skomlin.

3.10.5. Zagrożenia środowiska przez hałas

Dźwięki (hałasy) to sygnały dochodzące z otoczenia i rejestrowane organem słuchu. Fizycznym nośnikiem tych sygnałów są fale akustyczne rozchodzące się w powietrzu. Podstawowe zaś parametry opisujące fale akustyczne to ciśnienie akustyczne i częstotliwość drgań (liczba zmian ciśnienia w ciągu 1 sekundy).

Większość hałasów w środowisku (w tym hałas drogowy) charakteryzuje się zmiennymi poziomami w czasie. Do oceny tego typu zjawisk akustycznych wprowadzono wskaźnik - poziom równoważny L_{eq} , który w wielkim przybliżeniu oznacza uśrednianie zmiennego ciśnienia akustycznego w danym czasie obserwacji. Poziom równoważny jest podstawowym i jedynym normowanym parametrem liczbowego opisu klimatu akustycznego. Klimat akustyczny w środowisku oceniany może być zarówno subiektywnie (głównie na podstawie ankiet), jak też na podstawie zmierzonych wartości poziomów dźwięku.

Na terenie gminy głównymi źródłami hałasu są była droga krajowa nr 8 (obecnie w większej części droga gminna), droga krajowa nr 14 oraz droga ekspresowa S8.

3.10.6. Skażenie promieniotwórcze środowiska

Na terenie gminy Sokolniki nie mamy doczynienia ze skażeniem promieniotwórczym.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rys historyczny

Sokolniki były w Średniowieczu monarszą wsią służebną, której ludność świadczyła usługi na rzecz kasztelańskiego grodu w Rudzie. Jakakolwiek najstarsza wzmianka pisana o tej miejscowości pochodzi dopiero z 1380 r., powstanie osady odnieść można jednak do X-XI wieku. Jako miasto pojawiły się Sokolniki dopiero w XVIII w. Tu właśnie, w siedzibie grodowego starostwa sokolnickiego, na mocy wydanego w Warszawie w dniu 9 VIII 1726r. przez Augusta II przywileju, lokował miasto Józef Aleksander Sułkowski.

Miasteczko to, położone w pobliżu granicy ze Śląskiem oraz przy głównej drodze wiodącej z Warszawy do Drezna, miało stanowić nadgraniczną rezydencję królewską w czasie podróży z Saksonii do Polski. Stąd też założyciel miasteczka, faworyt Augusta II i pierwszy minister saskiego gabinetu, nazwał je na cześć króla, noszącego w Saksonii imię Fryderyk - Frydrychszatem. W tej części dzisiejszej wsi, która zwie się "Miasteczko", wybudowany został okazały pałac i założony ogród. Sułkowski własnym kosztem wznosił kościół i ratusz. Miasto otrzymało prawo magdeburskie, a osiedlających się w nim kupców zwalniano na okres 12 lat od podatków państwowych. Prawa i przywileje miasteczka potwierdzone zostały przez Stanisława Augusta Poniatowskiego w dniu 11VII 1766r.

Wraz z załamaniem się kariery Sułkowskiego na dworze saskim oraz nabyciem przez niego dóbr Leszna i Rydzyny w Poznańskim, następować zaczął stopniowy upadek miasteczka. Kolejni dzierżawcy tej królewszczyzny zmuszali mieszczan do odrabiania pańszczyzny na równi z chłopami. Wskutek ostrej walki klasowej, prowadzonej przez mieszczan przeciwko ciężarom feudalnym, spalone zostały przez komisarza starostwa Jana Będzinskiego przywileje lokacyjne miasteczka. W wyniku ożywienia politycznego w dobie Sejmu Wielkiego przyjęto w dniu 1 VIII 1791 r. do prawa miejskiego całą ludność Sokolnik. Pod koniec XVIII w. zaczęto używać spolszczonej nazwy miasteczka- Frydrychów, lecz ostatecznie, po inkorporacji wsi- ustaliła się jego pierwotna nazwa- Sokolniki. W 1791 r. miasteczko liczyło 126 mieszkańców i 24 domy.³

³ <http://www.sokolniki.pl/historia.html>

4.2. Wartości środowiska kulturowego

Środowisko kulturowe Gminy Sokolniki determinowane jest występowaniem na jej obszarze:

- zabytków archeologicznych,
- zabytków architektury, urbanistyki i ruralistyki (nauka o zasadach planowania przestrzennego wsi),
- wartości niematerialnych (krajobraz, język znaków i symboli, kultura ludowa, język, itp.).

Mimo, że środowisko kulturowe tworzą wszystkie antropogeniczne przekształcenia przestrzenne - to tylko powyższe trzy kategorie zakwalifikowano w studium do zachowania i ochrony, jako to, co chcemy chronić, zachować dla siebie i przyszłych pokoleń ze względów naukowych, poznawczych i użytkowych.

4.3. Obiekty objęte ochroną

4.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Według wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych woj. łódzkiego (stan na 31.12.2012 r.) na terenie gminy Sokolniki znajduje się pięć obiektów uznanych za zabytkowe. Przedstawia je tabela poniżej.

Tabela 6. Rejestr "A" zabytki architektury i budownictwa

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Numer decyzji	Nr rejestru
1	Ochędzyn	Kościół parafialny p.w. Św. Anny	XV/XVI	KL.IV-680/893/67 z dn. 30.12.1967r.	123/A
2	Sokolniki	Oficyna pałacowa	XVIII	KL.IV-680/899/67 z dn. 30.12.1967r.	135/A
3	Sokolniki	Pałac	XVIII	KL.IV-680/898/67 z dn. 30.12.1967r.	134/A
4	Sokolniki	Park	XVIII	KL.IV-680/900/67 z dn. 30.12.1967r.	136/A
5	Walichnowy	Pałac	XIX	KL.IV-680/903/67	130/A

				z dn. 30.12.1967r.	
--	--	--	--	--------------------	--

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, Delegatura w Sieradzu

- **Kościół par. p.w. św. Anny w Ochędzynie**

Kościół parafialny w Ochędzynie p.w. św. Anny pochodzi z 1492r. Został wybudowany przez Cysterki z Ołoboka w stylu późnogotyckim, pokryty jest gontem. Powiększono go o 2/3 w 1922r. Wewnątrz znajduje się późnogotycki ołtarz z początku XVI wieku, boczne ołtarze pochodzą z XVII wieku.

- **Pałac wraz oficyną pałacową w Sokolnikach**

Budowę pałacu rozpoczęto w 1775 roku według projektu drezdeńskiego architekta Fryderyka Naxa. Pałac zbudowany jest w stylu saskiego rokoka a najbardziej charakterystycznymi elementami są: owalna sala balowa oraz ozdobna klatka schodowa.

Założono również park o układzie geometrycznym, uzupełniając drzewostan o lipy, wiązy, klony, które wyrosły na pomnikowe okazy. Po II wojnie pałac stał się własnością państwa i był użytkowany przez gminę. Mieściła się w nim szkoła, ośrodek zdrowia, przedszkole. W latach 80-tych pałac był nieużywany i uległ znacznemu zniszczeniu.

W latach 90-tych decyzją Rady Gminy i mieszkańców, pałac wraz z częścią parku został przekazany w prywatne ręce. Uchroniło to obiekt przed całkowitą dewastacją. Dzięki nakładowi dużych środków finansowych oraz ścisłej współpracy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, pałac odzyskał pełną świetność.

- **Pałac w Walichnowach**

Od 1774r. część wsi Walichnowy przechodzi w posiadanie wielkopolskiej rodziny Nieszkowskich herbu Kościesza. Byli tu kolejno Stanisław Nieszkowski, a następnie jego syn Bogusław, po nim Walichnowy są w posiadaniu syna Konstantego i żony Wiktorii. Później następcą jest syn August, który w 1843r. przebudował pałac w Walichnowach na wspaniałą

rezydencję w stylu klasycystycznym. Jest to czas szczególnej świetności rodu Nieszkowskich i miejscowości Walichnowy. Po nim wieś przejmuje syn Edmund i żona Melania z hr. Potworowskich. W 1859r. umiera Edmund Nieszkowski, a jego żona wraz z dziećmi opuszcza Walichnowy udając się do swojego ojca w Parzęczowie. Brak danych o Walichnowach aż do roku 1939. Wiadomo, że właścicielem pałacu przed II wojną światową był Pan Stanisław Kołodziejski. W okresie II wojny pałac uległ zniszczeniu o czym świadczy dokumentacja fotograficzna sporządzona przez Urząd Wojewódzki z 1948r.

Zgodnie z pozwoleniem z dnia 6 lutego 1948r. Wydziału Budownictwa Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Komitet Budowy Szkoły w Walichnowach otrzymał pozwolenie na odbudowę i przebudowę pałacu na Szkołę Powszechną we wsi Walichnowy. Po odbudowie pałacu i adaptacji na szkołę Wojewódzki Konserwator Zabytków w Łodzi (decyzja z dnia 30.12.1967r) wpisuje do rejestru zabytków.

Park wokół pałacu powstał w II połowie XIX wieku, jego powierzchnia wynosi 7,83 ha.⁴

Ponadto na terenie gminy zarejestrowane są dwa zabytki ruchome:

Tabela 7. Obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych na terenie gm. Sokolniki /rejestr "B"/

Miejscowość	Obiekt chroniony	Nr rejestru
Sokolniki	Wypożyczenie kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja	94/B (dec.KL.III-5330/3/87 z dn. 19.05.87 r.)
Ochędzyn	Wypożyczenie kościoła parafialnego p.w. św. Anny	168/B (dec.PSOZ-Kal-30/5/96 z dn. 29.01.96 r.)

4.3.2. Wykaz zabytków w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wyznaczonych przez wojewódzkiego konserwatora do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Tabela 8. Zabytki w wojewódzkiej ewidencji i wyznaczone do ujęcia w woj. ewid. zabytków

⁴ www.sokolniki.pl

Lp.	miejsowość	obiekt	adres
1	Nowy Ochędzyn	dom drewniany	Nr 14
2	Nowy Ochędzyn	dom drewniany	Nr 15
3	Nowy Ochędzyn	dom drewniany	Nr 17
4	Nowy Ochędzyn	dom drewniany	Nr 25
5	Nowy Ochędzyn	dom drewniany	Nr 70
6	Stary Ochędzyn	cmentarz przykościelny (Kościół p.w. Św. Anny) w granicach ogrodzenia	
7	Stary Ochędzyn	cmentarz parafialny	
8	Kopaniny	dom	Nr 21
9	Sokolniki	dom	ul. Warszawska 36
10	Sokolniki	dom	ul. Warszawska 48
11	Sokolniki	dom drewniany	ul. Warszawska 139
12	Sokolniki	dom	ul. Szkolna 4
13	Sokolniki	cmentarz parafialny	
14	Tyble	dom mieszkalny, drewniany	Nr 11
15	Walichnowy	zespół kościoła par. p.w. Św. Marcina: - kościół parafialny - cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z ogrodzeniem i bramą	
16	Walichnowy	cmentarz parafialny	
17	Walichnowy	kaplica cmentarna	
18	Walichnowy	zespół pałacowy: - park - założenie folwarczne	

4.4. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Sokolniki podczas badań powierzchniowych w systemie Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) zarejestrowano 442 stanowiska archeologiczne. Obiekty te usystematyzowane w układzie chronologiczno - kulturowym na arkuszach AZP: 75 - 42, 76 - 40 i 76 - 41.

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

5.1. Struktura ludności

Wg danych GUS wynikających z przeprowadzonego w 2011 roku narodowego spisu powszechnego w gminie Sokolniki mieszka 4 895 osób. W tym 2 471 kobiet i 2 424 mężczyzn.

Liczbę ludności w poszczególnych latach przedstawia tabela poniżej:

Tabela 9. Stan ludności w gm. Sokolniki w latach 2003 - 2012

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4877	4916	4891	4877	4899	4883	4908	4894	4895	4896

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS. 2012r.

Na podstawie powyższych danych jednoznacznie można stwierdzić, że stan ludności gminy faluje i niemożna określić jego tendencji. Na przełomie lat 2011 - 2012 widoczna jest tendencja zwyżkową, ale biorąc pod uwagę lata poprzednie nie da określić się czy tendencja ta zostanie utrzymana.

Pod względem wieku stan ludności na terenie gminy w przeciągu ostatnich 10 lat zmieniał się następująco:

Tabela 10. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gm. Sokolniki w latach 2003 - 2012

	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
2003	1156	2923	837
2004	1101	2966	824
2005	1074	2986	817
2006	1082	3002	815
2007	1086	3019	802
2008	1051	3021	811
2009	1034	3058	816
2010	990	3087	817
2011	971	3067	845

2012	953	3056	887
-------------	-----	------	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z danych zamieszczonych w tabeli wynika, że w gminie systematycznie zmniejsza się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Głównym powodem takiej sytuacji wydaje się być konieczność emigracji w poszukiwaniu pracy. Nie bez znaczenia jest także fakt, że względu na członkostwo Polski w UE, możliwości pracy za granicą. Ze względu na rolniczy charakter i niewielką ilość zakładów produkcyjnych i usługowych, gmina nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej ilości miejsc pracy, która jednocześnie byłaby dla młodych ludzi satysfakcjonująca. Jednocześnie, przy takim stanie rzeczy, normalna jest sytuacja, w której ludności w wieku poprodukcyjnym regularnie przybywa. Taki stan rzeczy nie wpływa korzystnie na gospodarkę w gminie, dlatego należy poczynić starania, które doprowadzą do systematycznego wzrostu atrakcyjnych miejsc pracy, a w rezultacie pozwoli zatrzymać część młodych ludzi w gminie.

Sytuacja życiowa mieszkańców gminy zbiega się z sytuacją mieszkańców całego powiatu wieruszowskiego, gdzie według danych statystycznych średnie wynagrodzenie wynosi 70% przeciętnego wynagrodzenia brutto w stosunku do średniej krajowej. Biorąc pod uwagę ostatnie lata obserwujemy ciągły spadek wysokości tego wskaźnika. W porównaniu do średniej w województwie łódzkim, gdzie wyraźnie wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia wzrasta, stwierdzić możemy pogarszanie się sytuacji życiowej mieszkańców powiatu, w tym jednocześnie gminy Sokolniki.

Tabela 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie łódzkim i powiecie wieruszowskim

	ogółem			Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	zł	zł	zł	%	%	%

Łódzkie	2884,60	3066,02	3245,97	87,0	89,3	89,5
Powiat wierszowski	2361,88	2460,96	2538,28	71,2	71,6	70,0

Źródło: GUS, Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2012 - 2020

Na sytuację życiową mieszkańców wpływ mają nie tylko osiągnięte dochody, ale także inne czynniki, jak chociażby powierzchnia użytkowania mieszkań. Większość mieszkań (27,8%)⁵ posiada powierzchnię użytkową o wielkości powyżej 120 m², a liczba izb w mieszkaniach wynosi powyżej 5.

5.2. Opieka medyczna i socjalna

Opieka zdrowotna jest realizowana na terenie gminy przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP, w którym przyjmują: lekarz rodzinny, pediatra oraz zapewniona jest opieka ginekologiczno - położnicza. Mieszkańcy korzystają z usług w/w ośrodka lub innych dostępnych placówek świadczących opiekę zdrowotną na terenie Wieruszowa. W ramach służby zdrowia w Sokolnikach funkcjonują 3 gabinety dentystyczne współpracujące z Narodowym Funduszem Zdrowia i prowadzące praktykę prywatną. Leki nabyć można również w Sokolnikach, w aptece Św. Mikołaja, przy ulicy Ogrodowej. Najbliższą jednostką szpitalną jest Szpital Powiatowy w Wieruszowie zarządzany przez Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o.o. Korzystnym faktem dla mieszkańców gminy jest stacjonowanie na terenie Sokolnik karetki pogotowia z zespołem wyjazdowym typu P - podstawowym, co w praktyce przyczyniło się do znacznego skrócenia czasu dojazdu pomocy medycznej.

Na terenie gminy swoją działalność prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który swoją siedzibę posiada w budynku Urzędu Gminy. Głównym zadaniem ośrodka jest organizacja wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienie im przezwyciężenia trudności i pomaganie w rozwiązywaniu problemów społecznych. Ośrodek prowadzi szkolenia m. in. w

⁵ Źródło: GUS, Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2012 - 2020

zakresie integracji społecznej dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i niepełnosprawnych, które współfinansowane są ze środków Unii Europejskiej.

Najważniejszą przyczyną konieczności udzielania pomocy mieszkańcom gminy jest ubóstwo, czyli relatywnie niskie dochody przypadające na każdego z członka rodziny. Ponadto udzielane jest wsparcie osobom niepełnosprawnym. W zakresie edukacji i przystosowania do życia w społeczeństwie główną rolę odgrywa tu Zespół Szkół w Tyblach. Po zakończeniu edukacji podstawowej kontynuować ją można poprzez ofertę zajęć proponowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wieruszowie.

5.3. Oświata i wychowanie

Gmina Sokolniki posiada rozbudowaną sieć jednostek oświatowych. Dzieci i młodzież kształcą się w pięciu zespołach szkół:

- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Sokolnikach, obejmujący: gimnazjum, oddział specjalny gimnazjum, szkoła podstawowa, przedszkole.
- Zespół Szkół w Walichnowach, obejmujący: gimnazjum, szkoła podstawowa, przedszkole.
- Zespół Szkół w Ochędzynie: szkoła podstawowa i przedszkole.
- Zespół Szkół w Pichlicach: szkoła podstawowa i przedszkole.
- Zespół Szkół w Tyblach: szkoła podstawowa.

Największy udział w realizacji zadań oświatowych ma Zespół szkół w Sokolnikach. Mniejsze placówki dają możliwość edukacji w miejscu zamieszkania.

5.4. Kultura, sport i rekreacja

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki. Historia powstania ośrodka kultury w Sokolnikach liczy już ponad 40 lat. 24 maja 1969 r. otwarto wybudowany w czynie społecznym WDK - Wiejski Dom Kultury. Niestety jego powierzchnia była zbyt mała dla potrzeb mieszkańców i w roku 1980 oddano do użytku nowe skrzydło, w którym znalazła swoje miejsce biblioteka z czytelnią oraz pomieszczenia dla kół zainteresowań. Wtedy też nazwa naszego ośrodka kultury brzmiała – Gminny Ośrodek Kultury. 15 listopada 2007 r. uchwałą Rady Gminy Sokolniki utworzono Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Sokolnikach, który istnieje do dnia dzisiejszego.

Położenie GOKSiT w Sokolnikach jest niezwykle malownicze. Budynek znajduje się w zabytkowym parku, co dodatkowo wpływa na jego atrakcyjność i chęć spędzania w nim wolnego czasu.

W wyniku reorganizacji powstała również filia GOKSiT, która mieści się w Ochędzynie Starym z kompleksem rekreacyjno – sportowym, jak również salę zabaw zwaną Figlorajem, wyposażoną w baseny z piłeczkami, zjeżdżalnie. Centrum to stwarza okoliczności do przeprowadzania imprez rekreacyjnych o charakterze pikników zakładowych, szkolnych oraz festynów.⁶

W ramach działalności GOKSiT funkcjonuje kilka kół zainteresowań , z których należy wyróżnić:

- Zespół Folklorystyczny „Sokolniki”,
- Towarzystwo Aktywnych Kobiet,
- Grupa Teatralna „EKSTRAKT”,
- Siatkarz GOKSiT Sokolniki,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

W budynku GOKSiT przy ulicy Parkowej w Sokolnikach funkcjonuje także Gminna Biblioteka Publiczna. Misją biblioteki oprócz zaspokajania potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych wszystkich mieszkańców gminy Sokolniki jest również rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury na terenie całej gminy.

Od 2008 roku w bibliotece funkcjonuje Centrum Kształcenia na Odległość na Wsiach. Dzięki temu programowi mieszkańcy mogą skorzystać z 8 komputerów stacjonarnych z dostępem do Internetu.

Na terenie gminy funkcjonuje kilka klubów sportowych. Ich działalność skupia się głównie na dwóch dyscyplinach:

- bieg na orientację:
 - Uczniowski Klub Sportowy GROM w Sokolnikach,
 - Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy JUNIOR w Ochędzynie,
 - Parafialny Uczniowski Klub Sportowy JUTRZENKA w Pichlicach.
- piłka nożna:
 - Klub Sportowy SOKOLNIKI.

⁶ <http://www.sokolniki.pl/goksit-w-sokolnikach.html>

Placówkami, które są wykorzystywane na terenie gminy do realizacji funkcji kulturalnych są głównie remizy strażackie. Na całym terenie funkcjonuje 5 jednostek ochotniczych straży pożarnych: w Sokolnikach, w Walichnowach, w Ochędzynie, w Pichlicach i w Tyblach.

Część rekreacyjną gminy stanowią także szlaki turystyczne. Na terenie gminy wyznaczono ponad 42 km tras rowerowych, na które składają się:

- „Rowerem przez powiat wieruszowski” [18,7 km];
- „Szlak rekreacyjny wokół Wieruszowa” [7,8 km];
- „Rybczański” [1,0 km];
- „Do św. Anny” [6,0 km];
- „Sokolnicki” [8,6 km];

oraz 45 km tras jeździeckich:

- „Wokół Tybli” [17,2 km];
- „Wokół Sokolnik [8,5 km].

Wszystkie wymienione trasy uwzględnione zostały na rysunkach zmiany studium: uwarunkowaniach i kierunkach.

6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

6.1. Zagrożenie powodziowe

Ze względu na obecność na terenie gminy niewielkich cieków wodnych zagrożenie powodziowe na tym terenie nie występuje.

6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Zagadnienie osuwania się mas ziemnych na terenie gminy Sokolniki nie występuje.

6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo na terenie gminy Sokolniki odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 jednostek ochotniczej straży pożarnej. Ich siedziby znajdują się w: Sokolnikach, Walichnowach, Ochędzynie, Pichlicach i Tyblach. We wszystkich jednostkach łącznie działa około 250 strażaków - ochotników.

7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Sokolniki

Potrzeby rozwoju gminy Sokolniki pokazują m. in. wnioski od mieszkańców i firm, które wpłynęły w ustalonym terminie do siedziby Urzędu.

Najczęściej wnioskowano o następujące przeznaczenia terenów:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami,
- tereny inwestycyjne (zabudowa produkcyjna, składów i magazynów z dopuszczeniem usług),
- tereny odnawialnych źródeł energii (farmy wiatrowe i ogniwa fotowoltaiczne),
- dolesienia.

Niewątpliwie głównym czynnikiem umożliwiającym rozwój gminy Sokolniki jest powstanie drogi ekspresowej S8 i węzła w Walichnowach. Wprowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej i podjęcie konkretnych działań w zakresie zagospodarowania przestrzennego daje szansę na pozyskanie zewnętrznych inwestorów. Korzyści będą czerpać wszyscy. Gmina ze względu na możliwość pobierania podatków, a mieszkańcy ze sprzedaży lub dzierżawy terenów, a także zaistnienia nowych miejsc pracy. Nie bez znaczenia jest zainteresowanie terenem gminy dużych ogólnopolskich firm zajmujących się odnawialnymi źródłami energii. Rozwój nowoczesnych technologii daje pozytywny skutek w aspekcie ochrony środowiska.

Poza tym, do potrzeb rozwoju gminy należy zaliczyć:

- usprawnienie i modernizację systemu komunikacyjnego,
- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- propagowanie rolnictwa ekologicznego,
- ochronę gruntów o wyższych klasach bonitacyjnych przed ruralizacją.

Za możliwości rozwoju gminy należy uznać:

- wykorzystanie środków Unii Europejskiej,
- rozwój usług jako konsekwencja wzrostu dochodów ludności,
- wykorzystanie dogodnego połączenia komunikacyjnego z regionem.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki gmina Sokolniki ma szansę rozwoju w zakresie zarówno produkcji, jak i technologii. Pierwszym krokiem do stworzenia takiej

możliwości jest niniejszy dokument, czyli zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokolniki.

8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Według stanu na 01.01.2012 r., w strukturze własności gruntów gminy Sokolniki przeważa własność prywatna i stanowi ona ponad 60% powierzchni gminy, z czego 57,4% stanowią indywidualne gospodarstwa rolne. Na drugim miejscu plasuje się Skarb Państwa z własnością 31,7% powierzchni gminy, z czego 28,7% należy do Lasów Państwowych. W 2012 roku w posiadaniu gminy były 42 ha, czyli zaledwie 0,5% powierzchni gruntów.

Tabela 12. Struktura własności gruntów w gm. Sokolniki

Struktura własności gruntów	Powierzchnia (ha)	Powierzchnia (%)
Grunty Skarbu Państwa	25344	31,7
- w tym Lasy Państwowe	2298	28,7
Grunty komunalne Gminy	42	0,5
Grunty osób fizycznych	5373	67,2
- w tym gospodarstwa rolne	4591	57,4
Grunty pozostałe	52	0,6
RAZEM	8001	100,0

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Wieruszowie, Strategia Rozwoju Gminy Sokolniki na lata 2012 - 2020

9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy Sokolniki nie występują inne obiekty i tereny chronione niż ww. objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody oraz przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Sokolniki nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie Gminy Sokolniki występuje teren udokumentowanego złoża kopalin "Tadziów".

Z informacji zawartych w karcie złoża kopaliną główną są surowce ilaste ceramiki budowlanej. Stan zagospodarowania złoża - eksploatacja zaniechana. Powierzchnia złoża wynosi 5,20 ha. Przewidywany sposób eksploatacji określono jako odkrywkowy. Sposób wykorzystania złoża po zakończeniu eksploatacji i jego rekultywacji wyznaczono w kierunku rolniczo - wodnym.

Pod względem zasobów wód podziemnych na terenie gminy Sokolniki występuje czwartorzędowy poziom wodonośny i poziom wodonośny jury dolnej. Drugi poziom międzymorenowy (zaliczany do czwartorzędowego poziomu wodonośnego) związany jest z osadami rzecznyymi i wodnolodowcowymi złodowaceń. Poziom ten zasilany jest infiltracyjnie przez wyżej leżący kompleks słabo przepuszczalnych osadów lodowcowych. Strefami drenażu są rejony tarasów dolinnych rzeki Prosny i jej dopływów. Wody tego poziomu charakteryzują się zwierciadłem napiętym, stabilizującym się na głębokości 0,5-17,0 m p.p.t. Poziom wodonośny jury dolnej występuje pod warstwą utworów czwartorzędowych związany jest z piaskami, żwirami, piaskowcami i zlepieńcami.⁷

12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie Gminy Sokolniki występują teren i obszar górniczy "Tyble". Obejmuje działki w

⁷ Program Ochrony Środowiska dla powiatu wieruszowskiego na rok 2011, z perspektywą na lata 2012 - 2015, Wieruszów, grudzień 2008 r.

miejsowości Tyble, o numerach: 504, 505/1, 506/1, 507/1, 508/1 i 509/1.
Ważność koncesji wygasa 31. grudnia 2018 roku.

Nr obszaru górniczego w rejestrze - 10-5/7/699.

Powierzchnia terenu górniczego - 25 239 m².

13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

13.1. Sieć drogowa

Na sieć drogową gminy Sokolniki składają się:

- droga ekspresowa,
- droga krajowa,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne,
- drogi wewnętrzne.

Droga ekspresowa i drogi krajowe stawiają gminę Sokolniki w bardzo dobrym połączeniu komunikacyjnym z większymi ośrodkami miejskimi takimi jak Łódź, Wrocław, Sieradz, Opole, Częstochowa.

DROGA EKSPRESOWA S8

Droga ekspresowa S8 docelowo ma przebiegać od Wrocławia do Białegostoku. Łączyć aglomeracje: wrocławską, łódzką, warszawską i białostocką. Trasa na odcinku Wrocław – Ostrów Maz. stanowi polską część trasy E67, natomiast odcinek Warszawa – Ostrów Maz. to polski odcinek trasy Via Baltica.

Na terenie gminy Sokolniki droga ekspresowa przebiega od km 89+759,00 do km 99+937,00, z czego około 200 m projektuje się na terenie gminy Galewice. Od granicy gminy do km 92+275,00 trasa przebiega w terenie o zagospodarowaniu rolniczym, gdzie występują pola uprawne, łąki i inne użytki rolne. W okolicach km 91+700 w kilku miejscach przecina obszary leśne na przemian z nieużytkami oraz gruntami rolnymi. Następnie przez około 2,2 km, od km 92+283,00 do km 93+814,00 oraz od km 94+080,00 do km 94+798,00, droga

zlokalizowana jest na obszarach leśnych należących do Nadleśnictwa Przedborów. Od km 94+800,00 aż do końca trasy, droga ekspresowa ponownie przecina pola uprawne, łąki i inne użytki rolne. Na terenie gminy droga krzyżuje się z:

z 5 istniejącymi drogami gminnymi:

- nr 118209E (o nawierzchni gruntowej) w km 90+785,00;
 - nr 118203E (o nawierzchni gruntowej) w km 91+763,67 ;
 - nr 118202E (o nawierzchni gruntowej) w km 95+315,00 ;
 - nr 118207E (o nawierzchni bitumicznej) w km 96+277,88 ;
 - nr 118206E (o nawierzchni bitumicznej) w km 99+361,10;
- oraz 2 drogami powiatowymi :
- nr 4715E (o nawierzchni bitumicznej) w km 94+538,35;
 - nr 4712E (o nawierzchni bitumicznej) w km 97+915,80.⁸

DROGA KRAJOWA NR 8 (fragment od skrzyżowania z DK14 w kierunku na Wieluń)

Znaczna część krajowej "ósemki" na terenie Gminy Sokolniki stała się drogą gminną. Rangę drogi krajowej na moment opracowania zmiany studium utrzymał jedynie fragment od skrzyżowania z DK14 w Walichnowach w kierunku na Wieluń.

DROGA KRAJOWA NR 14 (po ukończeniu kolejnego odcinka drogi ekspresowej S8 - droga gminna)

Długość drogi krajowej nr 14 na terenie gminy Sokolniki wynosi 6,1 km. Przebiega z Łowicza do Walichnow. Jej trasa wiedzie w całości przez województwo łódzkie i głównie w kierunku południowo-zachodnim. Głównym zadaniem drogi nr 14 jest połączenie poszczególnych miast aglomeracji łódzkiej, a także połączenie ich z drogami do Warszawy (A2), Poznania (A2), Gdańska (A1) i Wrocławia (S8).

⁸ [www.http://s8-sycow-walichnowy.pl/opis_projektu3.htm](http://s8-sycow-walichnowy.pl/opis_projektu3.htm)

DROGI POWIATOWE

Tabela 13. Wykaz dróg powiatowych

lp.	numer drogi	nazwa drogi	długość (km)
1.	13451	Ostrówek - Zdzierczyzna	0,710
2.	13506	Bolesławiec - Sokolniki	2,325
3.	13507	Sokolniki - Galewice	3,90
4.	13548	Zdzierczyzna - Ryś	3,485
5.	13549	Sokolniki - Zdzierczyzna	3,394
6.	13550	Podrysie - Gr. ZD	3,167
7.	13551	Sokolniki - Walichnowy	3,765
8.	13552	Walichnowy - Czastary	1,159
9.	13555	Ochędzyn - Mieleszyn	2,412
10.	13566	Walichnowy - Naramice	1,505
RAZEM			25,852

DROGI GMINNE

Tabela 14. Wykaz dróg gminnych

lp.	nr ewidencyjny drogi	nazwa drogi wg obowiązującego wykazu urzędowego	całkowita długość (km)
1.	1325001	Sokolniki - Siedliska - Szustry	6,103
2.	1325002	Sokolniki - Gumnisko - Stefanek	3,724
3.	1325003	Ochędzyn - Niwiska	1,326
4.	1325004	Walichnowy - Wiktorówek	1,601
5.	1325005	Tyble - Kopaniny	2,509
6.	1325006	Tadziów - Prusak - Borki	2,694

7.	1325007	Gumnisko - Zdzierczyzna	2,279
8.	1325008	Ochędzyn - Jaśki - Czastary	4,400
9.	1325009	Ochędzyn - Kolonia Pieczyska	2,923
10.	1325010	Szustrzy - Góry	2,271
11.	1325011	Pichlice - Jasienie - Parcele	1,914
12.	1325012	Pichlice - Jasienie - Zdzierczyzna	2,934
13.	1325013	Bagatelka - Tyble	0,800
14.	1325014	Kąty Walichnowskie - Sokolniki	1,625
15.	1325015	Naramice - Śmiecheń - Podrysie	1,305
16.	1325016	Wyglądacze - Łęki Duże	1,803
17.	1325017	Zdzierczyzna - Ostrycharze	5,268
18.	1325018	Walichnowy - Łyskornia	2,589
19.	1325019	Tyble - Gumnisko	1,781
20.	1325020	Pichlice - Góry - Łęki Duże	3,277
21.	1325021	Wyglądacze - Borki - Ostrówek	0,750
22. Była droga krajowa Nr 8 (na dzień sporządzania studium nie posiada numeru)	Wrocław - Sokolniki - Walichnowy	3,500
RAZEM			45,840

Pod względem komunikacji zbiorowej teren gminy Sokolniki obsługiwany jest przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Wieluniu. Najwięcej połączeń odbywa się na trasie Wieruszów - Wieluń, w mniejszym wymiarze do większych miast: Wrocław, Łódź, Częstochowa, Kraków. Ponadto na terenie gminy swoje przystanki oferują też prywatni przewoźnicy, jak np. Kangurek, Polski Ekspres, PolBus.

Przy południowej granicy gminy przebiega linia kolejowa nr 181 relacji Herby Nowe - Oleśnica. Najbliższy przystanek kolei znajduje się w gminie Czastary (PKP Czastary).

Gmina Sokolniki została także ujęta w jednym z trzech wariantów dla trasy szybkiej kolei "Y". Ma ona połączyć cztery miasta: Warszawę, Łódź, Kalisz/Ostrów Wielkopolski, Wrocław i Poznań, dwa ostatnie projektowane są na oddzielnych nitkach rozchodzących się w Łodzi.

13.2. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Sokolniki zaopatrywana jest w wodę z własnych ujęć wód podziemnych w miejscowościach: Sokolniki, Walichnowy, Ryś i Ochędzyn Stary. Istniejące 4 stacje uzdatniania wody obsługują poszczególne miejscowości w następujący sposób:

- Sokolniki - miejscowości: Sokolniki, Bagatelka i Tyble,
- Ryś - miejscowości: Ryś, Prusak, Pichlice, Wiktorówek i Zdzierczyzna,
- Walichnowy - miejscowość Walichnowy,
- Stary Ochędzyn - miejscowości: Nowy i Stary Ochędzyn, Kopaniny.

Sieci od ujęcia rozchodzą się promieniście. Jakość wody jest systematycznie kontrolowana i spełnia wszelkie wymagania określone w przepisach odrębnych. Długość sieci wynosi 77,6 km. Gmina zwodociągowana jest w 91,3%. Stan ten utrzymuje się na terenie gminy od kilku lat. Istniejące sieci, w związku z ciągłym wzrostem przyłączy, powinny zostać poddane modernizacji lub wymianie.

13.3. Odprowadzanie ścieków

Stan infrastruktury sanitarnej na terenie gminy jest zły. Jedynie miejscowość Sokolniki wyposażona jest w sieć kanalizacyjną. Pozostałe miejscowości i znajdujące się w nich gospodarstwa domowe wyposażone są w przydomowe oczyszczalnie ścieków lub (częściej) w bezodpływowe zbiorniki. Stan tych drugich często daleki jest od idealnego, co w konsekwencji powoduje przenikanie ścieków do gleby. Opróżniane są systematycznie przez określone służby.

Gmina nie posiada także własnej oczyszczalni ścieków. Nadal jedynie w planach znajduje się realizacja projektu "Koncepcja techniczna odprowadzania i oczyszczania ścieków z Gminy Sokolniki w połączeniu z oddziałami Zakładów

"MARKO" ("INTEREKO" Łódź 2000r.)", który przewiduje realizację na terenie gminy trzech nowych oczyszczalni, do których docelowo przyłączone byłyby sieci wszystkich gospodarstw terenu objętego niniejszym opracowaniem.

Stały wzrost urbanizacji gminy sprzyja konieczności zrealizowania na jej terenie sieci kanalizacyjnej.

13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gminę Sokolniki w energię elektryczną zaopatrza ENERGA S.A. Oddział w Kaliszu. W celu zachowania odpowiedniej jakości energii elektrycznej, dostawca na bieżąco monitoruje stan techniczny istniejącej sieci energetycznej. Są one systematycznie modernizowane. Kolka linii zostało przebudowanych ze względu na przebieg trasy S8. Na terenie gminy występują linie niskiego i średniego napięcia. Długość tych pierwszych systematycznie rośnie ze względu na stały rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego. Niski wskaźnik długości linii średniego napięcia wskazuje na małą aktywność istniejących zakładów przemysłowych.

13.5. Zaopatrzenie w ciepło

Gmina Sokolniki nie posiada zbiorczej sieci ciepłowniczej. Wszystkie budynki, zarówno użyteczności publicznej, jak i mieszkalne ocieplane są z indywidualnych źródeł energii. Najczęściej wykorzystywanym materiałem jest węgiel kamienny, miał węglowy, drzewo. Rzadziej olej opałowy i gaz. Taki stan rzeczy niekorzystnie wpływa na środowisko, głównie na stopień zanieczyszczenia powietrza (emisja SO₂).

13.6. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Sokolniki nie istnieje w tej chwili sieć gazowa. Mieszkańcy korzystają z podłączeń do butli propan - butan. Istnieje projekt "Analiza możliwości gazyfikacji rejonu Wieruszowa" ("Gazoprojekt", Wrocław 1994 r.), który zakłada przedłużenie gazociągu wysokoprężnego DN 200 z Wieruszowa do miejscowości Czastary. W planie uwzględniona jest gmina Sokolniki i miejscowości: Sokolniki, Wiktorówek, Tyble, Stary i Nowy Ochędzyn, Ryś, Prusak, Góry, Kopaniny, Walichnowy i Zdzięczyna.

13.7. Telekomunikacja

Sieć telekomunikacyjna w gminie Sokolniki jest dobrze rozwinięta i opiera się głównie na liniach światłowodowych. Ze względu na postęp technologiczny coraz bardziej popularna staje się sieć telefonii komórkowej. Na całym terenie gminy istnieje zasięg dla wszystkich operatorów.

13.8. Gospodarka odpadami

Od 1.lipca 2013 roku obowiązuje nowy system gospodarki odpadami. W postępowaniu przetargowym wybrana została firma, która odbiera odpady komunalne od wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Firmą świadczącą usługę jest "EKO - REGION" Sp. z o.o. z Bełchatowa. Gmina Sokolniki posiada również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który mieści się w miejscowości Maręże, gm. Skomlin.

14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w tym zapisanych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

Zgodnie z zapisami w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego dotyczących kierunków polityki rozwoju przestrzennego do roku 2030, a które stanowią uwarunkowania Gminy Sokolniki na dzień dzisiejszy należy wymienić:

- Wzmocnienie i rozwój systemu powiązań drogowych zewnętrznych i wewnętrznych – powstanie drogi ekspresowej S8 i węzła Wieluń,
- Zwiększenie dostępności do mediów informacyjnych – planowana realizacja światłowodu na terenie Gminy,
- Ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- Zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego województwa.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.) studium nie jest aktem prawa miejscowego, ale jego zapisy są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwanych dalej mpzp.

Przy sporządzaniu mpzp granice poszczególnych obszarów mogą ulec korekcie, zwłaszcza w kontekście granic własności czy szczegółowego projektowania układu komunikacyjnego. Ponadto, przy sporządzaniu planów miejscowych, studium dopuszcza weryfikację (zmniejszenie) obszarów zabudowy, szczególnie przy przeznaczeniu gruntów rolnych na cele nierolnicze. Wyznaczenie w planach mniejszych obszarów pod zabudowę nie będzie uznane za sprzeczne z ustaleniami studium. Należy bowiem wspomnieć, że dopiero na tym etapie sporządza się prognozę skutków finansowych planowanych działań. Wówczas rada gminy przesądzi o ostatecznym zasięgu zainwestowania.

Tekst studium oraz załączniki graficzne określają uwarunkowania i kierunki zagospodarowania. Nie określają ściśle formy i granic opracowania przy realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczają jedynie główne wytyczne, w tym przeznaczenie terenu, ogólne wskaźniki urbanistyczne.

1.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Załącznik graficzny nr 3 pokazujący kierunki zagospodarowania przedstawia tereny, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z rysunkiem studium tereny te przeznaczone są pod:

- **tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów z towarzyszącą funkcją usług.**

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy określić przeznaczenie podstawowe:

- zabudowa produkcyjna, składów i magazynów z dopuszczeniem realizacji zabudowy usługowej,

przeznaczenie uzupełniające:

- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe terenu (parkingi, wiaty, itp.) oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,

Tereny te wyznaczone zostały ze względu na istnienie węzła drogi ekspresowej S8. Dają one możliwość rozwoju gospodarczego gminy, a realizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli przyciągnąć konkretnych inwestorów. Odpowiednia polityka przestrzenna na tych terenach przyniesie korzyści zarówno dla gminy, jak i jej mieszkańców. Wykorzystanie przebiegu trasy o znaczeniu krajowym jest konieczne w procesie rozwoju gminy.

Na terenie przeznaczonym pod realizację zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów należy określić wytyczne dotyczące:

- utrzymania dopuszczalnego poziomu hałasu,
- zachowania wszelkich standardów dotyczących ochrony środowiska,
- wprowadzania działalności niekolidujących z sąsiadującą zabudową mieszkaniową i zachowanie odpowiednich parametrów mających na celu ochronę mieszkańców,
- wprowadzanie elementów ochrony akustycznej i estetycznej, m.in. w formie zieleni izolacyjnej,
- budowy dróg wewnętrznych dla obsługi terenów i tworzenia odpowiedniej ilości miejsc parkingowych.

- tereny urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 40 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i

użytkowaniu terenu, w zmianie studium określone jako **tereny rolne ze strefą lokalizacji odnawialnych źródeł energii (z wyłączeniem turbin wiatrowych)**

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy określić przeznaczenie podstawowe:

- tereny rolne,

przeznaczenie uzupełniające:

- tereny lokalizacji odnawialnych źródeł energii (z wyłączeniem turbin wiatrowych) wraz z niezbędną infrastrukturą.

Strefy przeznaczone pod realizację w/w inwestycji spełniają wszelkie klimatyczne (m. in. wiatr i nasłonecznienie) wymogi, by ta okazała się opłacalna. Stanowią one kolejną, atrakcyjną pod względem inwestycyjnym część gminy. Jednocześnie zapisy studium mają na celu określenie w tym miejscu funkcji podstawowej jako rolniczej ze względu na jej obecny charakter.

Na terenach rolnych oraz na terenach rolnych z wyznaczoną strefą pod lokalizację odnawialnych źródeł energii (z wyłączeniem turbin wiatrowych) należy określić wytyczne dotyczące:

- parametrów dróg dojazdowych do terenu inwestycji,
- zachowania odpowiednich odległości od zabudowy związanej ze stałym pobytem ludzi związanych zachowaniem odpowiednich wartości akustycznych określonych w przepisach odrębnych,
- parametrów zastosowanych urządzeń, ich mocy i skali oddziaływania.

Przyjęte strefy lokalizacji odnawialnych źródeł energii (z wyłączeniem turbin wiatrowych) określone na planszy kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki zawierają strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Oznaczone tereny przeznaczone pod sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są propozycją i nie zobowiązują gminy do ich sporządzenia, przyjęte granice opracowań również są jedynie propozycją i mogą ulec zmianie. Jednocześnie nie wyklucza się sporządzenia mpzp na pozostałych terenach gminy w zależności od potrzeb.

Proponuje się aby przed przystąpieniem do sporządzenia mpzp dla strefy inwestycyjnej została sporządzona koncepcja zagospodarowania przestrzennego, która uściśli sposób obsługi komunikacyjnej, układ dróg w ramach strefy i ich podłączeń do zewnętrznego układu dróg nr 14 i 8 z uwzględnieniem klasyfikacji obecnej i docelowej i w konsekwencji wymagań wynikających z warunków technicznych dla dróg publicznych, stanu własności oraz możliwości etapowania, tj. określenia zasięgów i kolejności przystępowania do sporządzenia miejscowych planów.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

2.1. Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych

Określone w niniejszym opracowaniu parametry, wskaźniki i wytyczne są jedynie formą wyjściową i nie narzucają konkretnych wartości. Przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy indywidualnie dla każdego terenu dopasować parametry i wskaźniki nawiązujące do istniejącej zabudowy i takie, które nie wpłyną negatywnie na krajobraz gminy.

2.2. Minimalne i maksymalne wskaźniki urbanistyczne

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna:

- przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe (budynki gospodarcze, wiaty, garaże) terenu oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, dopuszcza się możliwość prowadzenia działalności gospodarczej oraz lokalizacje gospodarstw rolnych i hodowlanych do 60 DJP.
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego: 50%,
- maksymalna wysokość budynku: 12 m,
- działki nowo wydzielane:
 - minimalna powierzchnia: 800 m².

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami:

- przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami nieuciążliwymi,
- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe (budynki gospodarcze, wiaty, garaże) terenu oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego: 30%,
- maksymalna wysokość budynku: 12 m,
- działki nowo wydzielane:
 - minimalna powierzchnia: 1000 m².

Zabudowa zagrodowa:

- przeznaczenie podstawowe: zabudowa zagrodowa,
- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe (budynki gospodarcze, wiaty, garaże) terenu, oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, dopuszcza się możliwość prowadzenia działalności gospodarczej.
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego: 35%,
- maksymalna wysokość budynku: 12 m,
- działki nowo wydzielane:
 - minimalna powierzchnia: 1000 m².

Zabudowa usługowa:

- przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa,
- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe (budynki gospodarcze, wiaty, garaże, parkingi) terenu oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego: 20%,
- maksymalna wysokość budynku: 12 m,
- działki nowo wydzielane:
 - minimalna powierzchnia: 1000 m².

Zabudowa produkcyjna, składów i magazynów:

- przeznaczenie podstawowe: zabudowa produkcyjna, składów i magazynów;
- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe terenu (parkingi, wiaty, itp.) oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 5%,
- maksymalna wysokość budynku 15 m,
- działki nowo wydzielane:
 - minimalna powierzchnia: 2000 m².

Zabudowa produkcyjna, składów i magazynów z towarzyszącą funkcją usług:

- przeznaczenie podstawowe: zabudowa produkcyjna, składów i magazynów z dopuszczeniem realizacji zabudowy usługowej;
- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe terenu (parkingi, wiaty, itp.) oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 5%,
- maksymalna wysokość budynku 15 m,
- działki nowo wydzielane:
 - minimalna powierzchnia: 2000 m².

Tereny usług sportu i rekreacji:

- przeznaczenie podstawowe: tereny usług sportu i rekreacji,
- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe (budynki usługowe, wiaty, obiekty tymczasowe - sezonowe, np. namioty) terenu oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego: 70%,
- maksymalna wysokość budynku: 4 m,

Tereny leśne i przeznaczone do zalesienia:

- przeznaczenie podstawowe: tereny leśne i przeznaczone do zalesienia,

- przeznaczenie uzupełniające: realizacja obiektów budowlanych o funkcji uzupełniającej przeznaczenie podstawowe (budynki rekreacyjne - letniskowe lub związane z gospodarką leśną, wiaty, garaże) terenu oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego: 50%,
- maksymalna wysokość budynku: 10 m,
- działki nowo wydzielane:
 - minimalna powierzchnia: 800 m².

Dopuszcza się w przypadku realizacji konkretnych inwestycji zwiększania parametrów dotyczących wysokości budynków w zależności od zaistniałych potrzeb.

Na terenie całej gminy nie dopuszcza się realizacji turbin wiatrowych, zgodnie z uchwałami w sprawie: zaopiniowania wniosków w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki w zakresie odnawialnych źródeł energii - farmy wiatrowej podjętymi większością głosów mieszkańców:

- **Nr VII/7/2013 Nowy Ochędzyn,**
- **Nr IV/3/2013 Sokolniki,**
- **Nr IV/3/2013 Walichnowy,**
- **Nr VI/6/2013 Nowy Ochędzyn.**

W przypadku lokalizacji obiektów o wysokości 50 m npt i większej należy je zgłosić, przed wydaniem pozwolenia na budowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP – Wydział Lotniskowy w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

2.3. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy

Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy:

- tereny rolne - gleby o klasach bonitacyjnych III,

- tereny leśne i przeznaczone do zalesienia (z wyłączeniem zabudowy rekreacyjnej i związanej z gospodarką leśną),
- tereny pasów ochronnych dla infrastruktury technicznej (drogi),
- tereny pradolin rzecznych,
- tereny stref ochronnych oddziaływania odnawialnych źródeł energii,
- tereny podmokłe (łąki),
- tereny objęte formą ochrony przyrody:
 - rezerwat,
 - obszar chronionego krajobrazu,
 - użytki ekologiczne.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1. Ochrona środowiska

3.1.1 Zasoby wodne

Na obszarze opracowania występują wody podziemne związane z utworami czwartorzędowymi, kredowymi i jurajskimi. Od głębokości zalegania osadów zależy głębokość lustra wody. Wody czwartorzędowe występują na niewielkich głębokościach, w piaskach podścielonych glinami. Z zakresu wód powierzchniowych do największych cieków na terenie gminy należą Struga Węglewska i Struga Brzeźnica.

KIERUNKI:

- ustala się obowiązek realizacji zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Sokolniki, Walichnowy, Tyble, Kopaniny, Stary i Nowy Ochędzyn oraz Zagórze.
- zakazuje się odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gleby lub do cieków wodnych,
- na terenie pradolin wprowadza się całkowity zakaz zabudowy kubaturowej, z wyłączeniem realizacji urządzeń wynikających z zapisów ustawy Prawo wodne,
- nie dopuszcza się możliwości kanalizowania (obudowywania) cieków wodnych,

- należy ustalać w mpzp oraz w decyzjach administracyjnych, warunki tymczasowej ochrony wód przed zanieczyszczeniem przez budowę szczelnych zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków lub docelowe ustanowienie obowiązku przyłączania obiektów do zbiorczych systemów oczyszczania ścieków,
- należy ustalać w mpzp oraz w decyzjach administracyjnych, kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków z placów parkingów oraz oczyszczania ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- ustala się obowiązek rozpoznania potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych oraz ograniczenie ich dopływu poprzez podjęcie stosownych działań,
- ustala się obowiązek racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi i podjęcia działań wdrażających inwestycje małej retencji wód.

3.1.2. Powietrze atmosferyczne

Na terenie gminy Sokolniki występują trzy rodzaje zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego: punktowe, liniowe i powierzchniowe. Związane są z emisją zanieczyszczeń podczas ogrzewania budynków, niekontrolowanej utylizacji odpadów, ruchu samochodów oraz prowadzenia działalności przemysłowej.

KIERUNKI:

- w nowych kotłowniach lokalnych nie należy stosować nieekologicznych paliw stałych, powodujących przekroczenia standardów jakości środowiska ze względów na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza,
- należy ograniczyć emisję gazów i pyłów emitowanych przez istniejącą zabudowę poprzez modernizację i wdrażanie nowych technologii,
- postuluje się o realizację projektowanej sieci gazociągowej,
- należy ograniczać uciążliwość systemu komunikacyjnego poprzez stałą modernizację dróg.

3.1.3. Hałas

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Sokolniki są trasy komunikacyjne: droga ekspresowa S8 oraz była droga krajowa nr 8 (obecnie w większej części droga gminna) i droga krajowa Nr 14, w mniejszym stopniu drogi powiatowe oraz gminne. Mniej uciążliwe są zakłady przemysłowe działające na terenie gminy.

W związku z planowanym rozwojem gminy pod względem inwestycyjnym wzrost poziomu hałasu będzie nieunikniony. Podjęcie odpowiednich działań w zakresie ochrony przed hałasem jest konieczne ze względu na zdrowie i jakość życia mieszkańców.

KIERUNKI:

- obiekty i urządzenia oraz prowadzona działalność nie powinna przekraczać dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych,
- postuluje się o stałą modernizację dróg,
- przy projektowaniu nowej zabudowy mieszkaniowej lub związanej ze stałym pobytem ludzi należy uwzględnić odległości od terenów mogących potencjalnie oddziaływać na jakość życia.

3.1.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Do najpopularniejszych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego należą: stacje radiowe, telewizyjne, telefonii komórkowej, medyczne urządzenia diagnostyczne, urządzenia przemysłowe i gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej.

Na terenie gminy Sokolniki zlokalizowane są dwie wieże telefonii komórkowej. Jedna znajduje się z daleka od terenów przeznaczonych pod zabudowę, dlatego jej oddziaływanie jest praktycznie zerowe. Druga (na terenie sołectwa Walichnowy) znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Na terenie gminy nie planuje się realizacji sieci energetycznej wysokiego napięcia, dlatego również w tej kwestii pojęcie pola elektromagnetycznego jest nieuzasadnione.

3.1.5. Powierzchnia ziemi i gleby

Działalność człowieka wpływa negatywnie na powierzchnię ziemi głównie na terenach zurbanizowanych, przemysłowych, komunikacyjnych oraz użytkowanych rolniczo.

W związku z planowanymi inwestycjami na terenie gminy Sokolniki związanymi z przebiegiem trasy ekspresowej S8 oraz węzłem Wieluń, gleby zostaną dodatkowo narażone na szereg przemian i degradację. Istotne jest zatem wprowadzenie na tych terenach obowiązków dotyczących funkcjonowania danego terenu. Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na tym terenie pozwoli wprowadzić odpowiednie zapisy i zminimalizować skutki realizacji inwestycji.

Kolejnymi planowanymi w studium inwestycjami są strefy lokalizacji odnawialnych źródeł energii z wyłączeniem turbin wiatrowych. Będą one miały wpływ na przekształcenia powierzchni ziemi i gleby ze względu na konieczność realizacji infrastruktury doprowadzającej. Również w tym przypadku zaleca się podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu.

Inwestycjami mającymi wpływ na przekształcenia powierzchni ziemi i gleby są ponadto realizacje zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a także trasy komunikacyjne i sieci infrastruktury. Każdą inwestycję zatem powinno się poprzedzać analizami, dotyczącymi jej wpływu na powierzchnię ziemi i gleby i próbą zminimalizowania skutków jej realizacji.

KIERUNKI:

- możliwość sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenach przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną, składów i magazynów w obrębie węzła Wieluń oraz w strefach lokalizacji odnawialnych źródeł energii,
- racjonalna gospodarka odpadami, walka z "dzikimi" składowiskami odpadów,
- racjonalna gospodarka ściekami, dążenie do poszerzania sieci kanalizacyjnej w miejscowości Sokolniki i realizacji w miejscowości Walichnowy oraz powstania gminnej oczyszczalni ścieków,

- w miarę możliwości realizacja nowych sieci infrastruktury technicznej w pasach drogowych w celu ograniczenia ingerencji w powierzchnię ziemi i gleby.

3.1.6. Przyroda i krajobraz

Gmina Sokolniki charakteryzuje się średnim stopniem zalesienia. Lasy zajmują powierzchnię 2480 ha i stanowią 31% powierzchni gminy. Pokrywają północną i południową część gminy. Na terenie lasu, w północno - zachodniej części znajduje się rezerwat "Ryś", który ma na celu ochronę buczyny i grądu z udziałem buka i jodły na granicy naturalnego zasięgu. Lasy gminy Sokolniki podlegają pod Nadleśnictwo Przedborów. Na terenie gminy znajduje się też fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina rzeki Prosnny". Obszar powołano w celu ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych oraz zasobów wodnych i walorów rekreacyjnych. Do najcenniejszych elementów obszaru należą różnorodność zbiorowisk, stanowiska gatunków chronionych, pomniki przyrody zabytki architektury, miejsca atrakcyjne turystycznie i krajobrazowo. Wszystkie ustalenia dotyczące ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych oraz stosowne zakazy dotyczące Obszarów Chronionego Krajobrazu zostały określone w Rozporządzeniu Nr 7/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 roku w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Prosnny. Ponadto na terenie gminy występują pomniki przyrody i użytk ekologiczny. Wszystkie, występujące na terenie gminy, formy ochrony przyrody zostały opisane w części Uwarunkowania niniejszego opracowania.

Gmina Sokolniki ma charakter rolniczy i tak też przedstawia się jej ogólny krajobraz. Znaczącym elementem w zmianie krajobrazu na przestrzeni ostatnich miesięcy jest powstanie drogi ekspresowej S8. Gmina nie posiada znaczących dominant wyróżniających się na tle zabudowy.

KIERUNKI:

- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej,
- zachowanie ostoi różnorodności biologicznej w postaci śródpolnych zadrzewień, kęp oraz oczek wodnych stałych i okresowych,

- optymalne wykorzystanie istniejących wartości środowiska przyrodniczego,
- przekształcenie zbiornika wodnego na terenie, oznaczonym na załączniku nr 3, symbolem US, na zbiornik rekreacyjny,
- dalsze utrzymywanie istniejących form ochrony przyrody,
- ewentualne tworzenie nowych form ochrony przyrody o randze lokalnej np. pomników przyrody, użytki ekologiczne (Gmina) oraz rezerwatów (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska),
- wprowadzanie nowej, spójnej z istniejącą zabudowy (z wyłączeniem stref lokalizacji odnawialnych źródeł energii oraz terenów przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną, składów i magazynów).

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Dziedzictwo kulturowe i zabytki stanowią jedno z najważniejszych zagadnień przy sporządzaniu projektów planistycznych. Przepisem regulującym to zagadnienie jest Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Art. 4 w/w ustawy określa działania mające na celu ochronę zabytków, które należą do zadań organów administracji publicznej:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zabytki znajdujące się na terenie gminy Sokolniki zostały opisane w podrozdziale 4.3 "Obiekty objęte ochroną". Podczas realizacji jakichkolwiek inwestycji należy mieć każdorazowo na uwadze obiekty zabytkowe za priorytetowe jako najtrwalszych śladów przeszłości, tradycji i wydarzeń historycznych. Ponadto należy podkreślić iż ze względu na nieliczne walory krajobrazowe i przyrodnicze, zabytki są ważnym elementem w ocenie atrakcyjności turystycznej gminy Sokolniki. Ochronę zabytków rozumie się jako zapewnienie warunków umożliwiających trwałe zachowanie zabytków, ich zagospodarowanie i utrzymanie oraz zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek, dla ich wartości, w tym także udaremnianie ich niszczenia i niewłaściwego wykorzystania.

KIERUNKI:

- zachowanie i konserwacja zabudowy zabytkowej i posiadającej walory kulturowe,
- zachowanie komponowanych układów terenowych i zaprojektowanej zieleni,
- zachowanie równowagi pomiędzy ochroną dóbr kultury a rozwojem przestrzennym,
- utrzymanie otoczenia zabytku w stanie zapewniającym ochronę jego walorów ekspozycyjnych (widok na zabytek i z zabytku),
- wykorzystanie zabytku na cele użytkowe wyłącznie w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, z uwzględnieniem historycznej funkcji,
- zabezpieczenie widoku na zabytek (strefa widokowa), umożliwiającego ekspozycje obiektów lub terenów z ustalonych kierunków widokowych poprzez wykluczenie zmian w sposobie zagospodarowania zakłócającej ekspozycję zabytku,
- w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekt mający charakter zabytku, należy niezwłocznie zawiadomić właściwy organ do spraw ochrony zabytków o dokonany odkryciu,
- w strefach ochrony archeologicznej postuluje się - w przypadku inwestycji (głównie liniowych) związanych z realizacją robót ziemnych - prowadzenie

ratowniczych badań archeologicznych o charakterze (lub w formie) nadzoru,

- na terenach oznaczonych jako tereny wymagające szczególnej dbałości przy projektowaniu obiektów gabarytowych (magazynów, budynków przemysłowych, itp.) postuluje się o uwzględnienie bezpośredniego sąsiedztwa w postaci zabytkowego pałacu i parku w celu zapobiegania ograniczenia możliwości lub pogarszania warunków właściwego użytkowania i zagospodarowania, a także negatywnego oddziaływania na stan zachowania zabytków i ich wartości widokowych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1. Komunikacja

Na terenie gminy Sokolniki przebiega droga ekspresowa S8, droga krajowa Nr 14, fragment drogi krajowej Nr 8 oraz sieć dróg powiatowych i gminnych (w tym była droga krajowa Nr 8), uzupełnionych drogami wewnętrznymi. Przy południowej granicy przebiega linia kolejowa, jednak na terenie gminy nie znajduje się przystanek kolei. Uzupełnieniem sieci komunikacyjnej jest sieć szlaków pieszych, rowerowych i konnych.

5.1.1. Droga ekspresowa

Droga ekspresowa S8 (klasa "S") jest główną trasą przebiegającą przez gminę Sokolniki. Docelowo ma łączyć Wrocław i Białystok.

Parametry:

- szerokość w liniach rozgraniczających ≥ 40 m,
- maksymalna prędkość projektowa - 120 km/h,
- dwie jezdnie, każda przeznaczona dla jednego kierunku ruchu,
- szerokość pasa ruchu $\geq 3,5$ m,

Droga klasy S powinna mieć skrzyżowanie jedynie z drogami klasy GP lub G (warunek jest spełniony, gdyż drogę krajową Nr 14 zaliczyć należy do klasy "GP" - skrzyżowanie węzeł Wieluń).

Odległości obiektów budowlanych od zewnętrznej krawędzi jezdni powinny wynosić:

- 20 m, w przypadku terenów zabudowanych,

- 40 m na terenach niezabudowanych.

Według "Studium Trasowania Drogi Ekspresowej S8" wykonanego przez Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w Łodzi w czerwcu 2004 roku bazowa granica uciążliwości trasy wynosi 150 m od osi jezdni. Ponadto w studium uwzględniono brak bezpośredniego dostępu terenów przyległych do drogi ekspresowej w związku z istniejącą tendencją do realizacji na tych terenach funkcji inwestycyjnej. Wyjątkiem są tereny leżące w bezpośrednim sąsiedztwie węzła Wieluń - dostęp do nich umożliwia zjazd na drogę krajową Nr 14, która jednocześnie spełnia warunki techniczne niezbędne do obsługi samochodów ciężarowych.

5.1.2. Droga krajowa

Na terenie gminy Sokolniki przebiega droga krajowa Nr 14 (Łowicz - Walichnowy), która po zakończeniu kolejnego etapu budowy drogi ekspresowej S8 sklasyfikowana zostanie najpewniej jako droga gminna. W związku z powstaniem drogi ekspresowej S8 swoją rangę utraciła, na odcinku od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z DK14 w Walichnowach, droga krajowa nr 8 i stała się drogą gminną. Jej parametry pozostają jednak takie same i odpowiadają wartościami drodze krajowej.

Parametry (klasa GP):

- szerokość w liniach rozgraniczających 25 - 35 m,
- maksymalna prędkość projektowa - 70 km/h, w terenie zabudowanym, 100 km/h na terenie niezabudowanym,
- szerokość pasa ruchu 3,25 - 3,5 m.

Wymagana odległość przy sytuowaniu obiektów budowlanych powinna wynosić 10 m na terenie zabudowanym i 25 m poza terenem zabudowanym, licząc od zewnętrznej krawędzi jezdni.

5.1.3. Drogi powiatowe

Na terenie gminy przebiega się 10 dróg powiatowych, których łączna długość wynosi około 26 km.

Parametry (klasa Z):

- szerokość w liniach rozgraniczających 20 - 30 m,

- maksymalna prędkość projektowa - 60 km/h,
- szerokość pasa ruchu 2,75 - 3,5 m.

Wymagana odległość przy sytuowaniu obiektów budowlanych powinna wynosić 8 m na terenie zabudowanym i 20 m poza terenem zabudowanym, licząc od zewnętrznej krawędzi jezdni.

5.1.4. Drogi gminne

Na terenie gminy przebiega się 21 dróg gminnych, których łączna długość wynosi około 43 km.

Parametry (klasa L):

- szerokość w liniach rozgraniczających min. 15 m,
- maksymalna prędkość projektowa - 40 km/h, w terenie zabudowanym oraz 50 km/h poza terenem zabudowanym,
- szerokość pasa ruchu 2,5 - 3,0 m.

Wymagana odległość przy sytuowaniu obiektów budowlanych powinna wynosić 6 m na terenie zabudowanym i 15 m poza terenem zabudowanym, licząc od zewnętrznej krawędzi jezdni.

Usytuowanie drogi oznacza (wg rozporządzenia) umieszczenie jej elementów w pasie terenu wyznaczonym liniami rozgraniczającymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w trybie określonym w przepisach o zagospodarowania przestrzennym. Dlatego zastosowane w studium oznaczenia na załączniku graficznym nie są wiążące.

KIERUNKI:

- oddanie do użytku III odcinka drogi ekspresowej S8 i przejście obciążenia ruchem z drogi krajowej nr 8,
- w obrębie drogi ekspresowej budowa urządzeń ochrony środowiska (ekrany akustyczne, przejścia dla zwierząt),
- budowa jednej pary miejsc obsługi podróżnych: MOP I „Dziadoki” km 90+150,
- nie należy zwężać pasów drogowych dróg krajowych w liniach rozgraniczających,

- postuluje się o wykorzystanie dostępności do dróg o niższej klasie niż krajowa przy projektowaniu określonej zabudowy i podziałach gruntów, w tym:
 - obsługę terenów produkcyjnych, składów i magazynów z towarzyszącą funkcją usługową wyznacza się poprzez drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne.
- należy zachować rezerwowe pasy terenu wzdłuż dróg gminnych i wewnętrznych, dla możliwości poszerzenia drogi w celu prawidłowej obsługi terenu:
 - przyjmuje się 12 m w liniach rozgraniczających jako minimalną szerokość dróg gminnych w obrębie terenów produkcyjnych, składów i magazynów z towarzyszącą funkcją usługową,
- stała naprawa i utrzymanie w korzystnym stanie technicznym dróg,
- zwiększenie przepustowości i poprawa parametrów technicznych dróg, uwzględniając szczególnie stale wzrastający stopień motoryzacji,

5.1.5. Szlaki turystyczne

Na terenie gminy występują szlaki turystyczne piesze, rowerowe i konne. Na trasy rowerowe składają się 42 km tras:

- „Rowerem przez powiat wieruszowski” [18,7 km];
- „Szlak rekreacyjny wokół Wieruszowa” [7,8 km];
- „Rybczański” [1,0 km];
- „Do św. Anny” [6,0 km];
- „Sokolnicki” [8,6 km].

Tras jeździeckich wyróżnia się 45 km:

- Wokół Tybli” [17,2 km];
- „Wokół Sokolnik [8,5 km].

KIERUNKI:

- poszerzanie sieci tras rowerowych w ramach modernizacji dróg.

5.2. Infrastruktura techniczna

5.2.1. Wodociągi

Sieć wodociągowa w gminie jest dobrze rozwinięta i stale poszerzana. Jej długość w roku 2011 wynosiła 77,6 km, co stanowiło 91,3 % dla całej gminy. W związku z rozwojem sieci osadniczej stały rozwój sieci wodociągowej jest utrzymywany. Od roku 2012 zrealizowano kolejne fragmenty sieci w miejscowości Sokolniki, Walichnowy i Kopaniny.

KIERUNKI:

- stały rozwój sieci wodociągowej i dążenie do zapewnienia 100 % dostępności,
- modernizacja lub przebudowa istniejących sieci w celu zachowania ich w odpowiednim stanie technicznym.

5.2.2. Kanalizacja

Sieć kanalizacyjna w gminie istnieje jedynie w miejscowości Sokolniki. Pozostałe miejscowości wyposażone są w alternatywne rozwiązania: bezodpływowe zbiorniki lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

KIERUNKI:

- postuluje się o sukcesywną realizację sieci kanalizacji sanitarnej,
- w przypadku braku istnienia zbiorczej kanalizacji sanitarnej nakazuje się odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków,
- w przypadku realizacji sieci kanalizacyjnej ustala się obowiązek przyłączenia do sieci jeśli zaistnieją odpowiednie możliwości techniczne,
- postuluje się o zastosowanie na nowoprojektowanych terenach inwestycyjnych (tereny produkcyjne, składów i magazynów z towarzyszącą funkcją usług) podczyszczalni wód deszczowych z terenów utwardzonych narażonych na zanieczyszczenia.

5.2.3. Gaz

Obecnie na terenie gminy Sokolniki nie występuje sieć gazowa. Mieszkańcy korzystają z podłączeń do butli typu propan - butan.

KIERUNKI:

- realizacja sieci gazowej.

5.2.4. Zaopatrzenie w ciepło

Gmina Sokolniki nie posiada zbiorczej sieci ciepłowniczej. Wszystkie budynki, zarówno użyteczności publicznej, jak i mieszkalne ocieplane są z indywidualnych źródeł energii.

KIERUNKI:

- postuluje się o uwzględnienie w ramach ogrzewania alternatywnych źródeł energii w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepła i kolektorów słonecznych.

5.2.5. Elektroenergetyka

Gmina Sokolniki zaopatrywana jest w energię elektryczną z linii niskiego i średniego napięcia. Długość tych pierwszych systematycznie rośnie ze względu na stały rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego. Niski wskaźnik długości linii średniego napięcia wskazuje na małą aktywność istniejących zakładów przemysłowych.

KIERUNKI:

- zwiększanie długości linii niskiego napięcia wraz z rozwojem sieci osadniczej,
- postuluje się o projektowanie nowych linii jako podziemnych w liniach rozgraniczających dróg,
- modernizacja lub wymiana istniejącej sieci jeśli wymaga tego jej stan techniczny,
- przy lokalizacji napowietrznych linii energetycznych należy zachować pas terenu ochronnego określonego przez zarządcę,
- dopuszcza się przebudowę sieci elektroenergetycznej, z którą koliduje planowane zagospodarowanie terenu, na zasadach określonych przez zarządcę sieci.

5.2.6. Telekomunikacja

Sieć telekomunikacyjna w gminie Sokolniki jest dobrze rozwinięta i opiera się głównie na liniach światłowodowych. Ze względu na postęp

technologiczny coraz bardziej popularna staje się sieć telefonii komórkowej. Na całym terenie gminy istnieje zasięg dla wszystkich operatorów.

KIERUNKI:

- postuluje się o sytuowanie nowych linii w liniach rozgraniczających dróg, jako podziemne,
- dopuszcza się przebudowę sieci telekomunikacyjnej, z którą koliduje planowane zagospodarowanie terenu, na zasadach określonych przez zarządcę sieci,
- postuluje się o modernizację lub wymianę istniejącej sieci jeśli wymaga tego jej stan techniczny,
- zakazuje się uniemożliwiania lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, jeśli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W gminie Sokolniki przewiduje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- rozbudowa sieci wodociągowej,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków,
- przebudowa i modernizacja dróg,
- rozbudowa sieci energetycznej, linii niskiego i średniego napięcia,
- realizacja zbiornika rekreacyjnego
- realizacja światłowodu.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Przewidywane lub będące na ukończeniu inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, w gminie Sokolniki to:

- droga ekspresowa S8 wraz z niezbędną infrastrukturą,
- realizacja światłowodu.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Sokolniki nie przewiduje się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², a także obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

Obowiązkowe sporządzenie planu wynikające z art. 10 pkt 2 ust. 8 określa się także dla obszarów przestrzeni publicznej. W niniejszym studium nie wyznacza się takich terenów.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zapisy zawarte w mniejszej zmianie studium przewidują sporządzenie miejscowych planów dla terenów wyznaczonych pod tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów z towarzyszącą funkcją usług. Miejscowe plany będą sporządzane w przypadku zaistnienia możliwości realizacji konkretnej inwestycji, a ich celem będzie określenie parametrów i wskaźników dla ochrony krajobrazu i środowiska.

Ponadto realizację miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przewiduje się na terenach rolnych, w miejscach wyznaczenia stref pod lokalizację odnawialnych źródeł energii (z wyłączeniem turbin wiatrowych).

Jedynie w przypadku terenów wyznaczonych pod strefy lokalizacji odnawialnych źródeł energii, występują gleby klas III. W przypadku realizacji mpzp konieczne jest wystąpienie o przeznaczenie tych terenów na cele nierolnicze. Postuluje się o zachowanie w/w terenów w użytku rolniczym i próbę ominięcia ich w przypadku realizacji inwestycji.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Sokolniki posiada łączną powierzchnię 8001 ha. Użytki rolne zajmują powierzchnię około 4285 ha, co stanowi 53,5% całości gminy. Lasy zajmują powierzchnię 2480 ha i stanowią 31% powierzchni gminy. Studium przewiduje całkowity zakaz zabudowy na terenach rolnych i leśnych, z wyłączeniem konieczności doprowadzenia infrastruktury do stref lokalizacji odnawialnych źródeł energii.

Obecnie gmina posiada charakter rolniczy, dlatego należy wprowadzać odpowiednie działania mające na celu możliwość zachowania istniejących uwarunkowań sprzyjających rolnictwu w stanie korzystnym dla obecnych i przyszłych pokoleń. Właściwe gospodarowanie w sferze produkcyjnej działalności rolniczej i leśnej opiera się na wprowadzaniu nowych technologii i prowadzeniu działalności opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju.

10.1. Tereny rolne

KIERUNKI:

- wprowadza się całkowity zakaz zabudowy na terenach rolnych klas III, z wyłączeniem wyznaczonych stref lokalizacji odnawialnych źródeł energii wraz z doprowadzeniem niezbędnej infrastruktury oraz zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
- w przypadku wystąpienia udokumentowanych złóż, umożliwia się wydobywanie po uprzednim uzyskaniu koncesji z wyłączeniem gleb klas III,
- w przypadku zakończenia wydobywania, postuluję się o rekultywację w kierunku wodnym (realizacja zbiorników wodnych),
- dopuszcza się realizację stawów na podstawie odpowiednich decyzji administracyjnych,
- na terenach niższych klas dopuszcza się zalesienia,
- postuluje się o ochronę gleb przed niewłaściwą agrotechniką i nadmierną intensyfikacją produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów,
- nakazuje się utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych i cieków wodnych, m.in. w celu ochrony gatunkowej zwierząt, z wyłączeniem

działań dotyczących utrzymania odpowiedniego stanu urządzeń melioracyjnych,

- postuluje się o wdrażanie nowoczesnych technologii w zakresie rolnictwa.

10.2. Tereny leśne i przeznaczone do zalesienia

KIERUNKI:

- wprowadza się całkowity zakaz zabudowy, z dopuszczeniem realizacji zabudowy rekreacyjnej,
- należy dążyć do zalesienia nieużytków w granicach istniejących lasów w celu systematycznego zwiększania ich powierzchni,
- dopuszczenie lokalizacji budynków, obiektów oraz urządzeń związanych z gospodarką leśną, zaś ich realizacja winna być zgodna z przepisami o lasach oraz dotyczącymi ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- postuluje się o systematyczne zwiększanie oferty turystycznej poprzez realizację kolejnych ścieżek pieszych, rowerowych i konnych,
- wszelkie działania na terenach leśnych dopuszcza się jedynie w przypadku ich zgodności z Planem Zagospodarowania Lasu na lata 2011- 2020 z zakresu hodowli lasu dla nadleśnictwa Przedborów.

10.3. Tereny trwałych użytków zielonych

Tereny trwałych użytków zielonych stanowią istotną ostoję dla różnych gatunków roślin i zwierząt, dlatego ich ochrona jest równie istotna. Ważne jest zachowanie równowagi między uprawą rolną, a koniecznością zachowania istniejących użytków zielonych jako ważnego komponentu krajobrazu gminy.

KIERUNKI:

- zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych i zwiększanie zalesienia,
- zachowanie istniejących cieków wodnych i ochrona wód, ochrona terenów zmeliorowanych,
- zrównoważona i ekologiczna gospodarka rolna.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Sokolniki nie występuje zagrożenie powodzi oraz osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie gminy Sokolniki nie wyznacza się filarów ochronnych złóż kopalin dla obiektów ani obszarów.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.)

Na terenie gminy Sokolniki nie występują obszary pomników zagłady określone w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na terenie gminy Sokolniki nie określa się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. Jedynie w przypadku realizacji koncesji uzyskanych na wydobywanie piasku w miejscowościach Tyble, Bagatelka i Kolonia Sokolniki postuluje się o przekształcenie wyrobisk w kierunku wodnym.

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Sokolniki zgodnie z decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych ujęta została działka o nr ewid. 804, pow. 0,7100 w miejscowości Walichnowy.

16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Na terenie gminy Sokolniki nie określa się obszarów problemowych.

IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 2 USTAWY

Podczas opracowywania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostały dokładnie przeanalizowane warunki gminy opisane w dziale I niniejszego opracowania. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w zakresie uwarunkowań uwzględnia się elementy obecnego zagospodarowania, ładu przestrzennego oraz zasad ochrony: środowiska, krajobrazu, dóbr kultury i jakości życia mieszkańców. Głównym celem opracowania zmiany studium jest określenie potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

Na przestrzeni lat, które upłynęły od ostatniej aktualizacji studium, gmina rozwinęła się pod względem osadniczym, dlatego jednym z kierunków jest poszerzanie oferty mieszkaniowej i wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Potrzeba ta wynika z przeprowadzonych obserwacji, ale jednocześnie z analizy wniosków, złożonych przez mieszkańców w odpowiedzi na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium.

Rozwój osadnictwa pociąga za sobą konieczność rozbudowy infrastruktury technicznej. W celu zapewnienia mieszkańcom dogodnych warunków do życia, wraz z rozwojem zabudowy powinny rozwijać się poszczególne sieci infrastruktury, w tym: sieć gazowa, wodociągowa, ciepłownicza, energetyczna, a także komunikacyjna. Projektowanie powinno być przemyślane i przewidujące. Budowa nowych dróg lub ich modernizacja powinna ciągnąć za sobą możliwość realizacji, w ich liniach rozgraniczających, nowych sieci infrastruktury technicznej lub zmianę instalacji na podziemną. Zachowanie odpowiedniej kolejności pewnych działań pozwoli skrócić czas ich trwania i ograniczyć koszty.

Ważnym dla gminy, nowym czynnikiem w ramach uwarunkowań jest powstanie drogi ekspresowej S8. Przebieg trasy przez gminę oraz powstanie węzła w miejscowości Walichnowy daje duże możliwości rozwoju gospodarczego gminy i wzrost jej znaczenia w skali ponadlokalnej.

Wyznaczenie terenów pod zabudowę produkcyjną, składów i magazynów z dopuszczeniem funkcji usługowej, w szczególności w bezpośrednim sąsiedztwie węzła, daje szansę na realizację różnego rodzaju inwestycji. W efekcie korzyści będzie czerpać zarówno gmina (podatki), jak i mieszkańcy (miejsca pracy, możliwość dzierżawy lub sprzedaży terenu). Studium przewiduje również możliwość sporządzenia na w/w terenach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pozwoli to zachować ciągłość w prowadzeniu gospodarki przestrzennej gminy. Odpowiednie zapisy mpzp, jako aktu prawa miejscowego, pozwolą zachować równowagę w krajobrazie i przyrodzie.

Elementem istotnym w określaniu kierunków rozwoju gminy jest polityka zastosowania odnawialnych źródeł energii. Z analizy wniosków jednoznacznie wynika, że gmina Sokolniki posiada odpowiednie uwarunkowania do realizacji przedsięwzięć tego typu. W studium określa się tereny rolne z wyznaczonymi strefami możliwości lokalizacji odnawialnych źródeł energii (z wyłączeniem turbin wiatrowych). Wdrożenie tego typu inwestycji, również objęte jest w studium możliwością sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Opracowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokolniki to także przyjęcie odpowiedniej polityki funkcjonalno - przestrzennej. Zachowanie równowagi w procesie projektowania jest istotne dla dalszej możliwości rozwoju gminy. Ważne jest odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni i przypisanie na projektowanych terenach odpowiednich funkcji wynikających z możliwości rozwojowych danych terenów i istniejących uwarunkowań. Polityka funkcjonalno przestrzenna dotyczy zarówno samej gminy i jej wewnętrznych zasobów, jak i powiązań zewnętrznych.

Na pierwszym etapie projektowania, czyli określenia kierunków rozwoju w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, istotne jest uwzględnienie najważniejszych możliwości rozwoju wynikających z uwarunkowań przestrzennych. Wykreowanie odpowiedniej polityki na tym etapie pozwoli w przyszłości w maksymalny sposób wykorzystać zasoby gminy, jej dogodne położenie i możliwości rozwoju. Opracowanie niniejszego dokumentu jest pierwszym krokiem w procesie określania nowej polityki funkcjonalno - przestrzennej gminy Sokolniki. Wykorzystanie nowych uwarunkowań w gminie, w połączeniu ze zrównoważoną gospodarką przestrzenną, pozwoli na stworzenie w gminie nowej jakości usług, produkcji, mieszkalnictwa. Jednocześnie istotne jest uwzględnienie istniejących zasobów środowiska i kultury oraz ich ochrony dla obecnych i przyszłych pokoleń.

VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z art. 9 pkt 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego. Jednocześnie, zgodnie z art. 9 pkt 4 w/w ustawy, ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. W związku z powyższym wszystkie zapisy w niniejszym dokumencie mają na celu jedynie określenie kierunków, które należy uwzględnić w późniejszych etapach planowania przestrzennego. W studium analizuje się uwarunkowania i na ich podstawie określa dalszą politykę rozwoju gminy. Studium określa przeznaczenie poszczególnych terenów, zasady ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, występujące zagrożenia. Na kolejnych etapach procesu planistycznego realizuje się opracowania dla wybranych fragmentów gminy. Ich zadaniem jest dokładne sprecyzowanie określonych czynników, w tym wskaźników i parametrów urbanistycznych, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad modernizacji, budowy i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej, sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sokolniki określa obecne uwarunkowania i kierunki dalszego rozwoju gminy. Wszystkie przyjęte rozwiązania poprzedzone były szeregiem analiz lub wynikały bezpośrednio z zaistniałych na przestrzeni ostatnich lat uwarunkowań. **Głównym celem przyjętym dla gminy Sokolniki jest systematyczne powiększanie oferty mieszkaniowej i ilości miejsc pracy. Zadaniem priorytetowym dla gminy jest wykorzystanie przebiegu trasy S8 i węzła Wieluń jako idealnej możliwości do rozwoju terenów zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów z towarzyszącą funkcją usług.** Odpowiednia polityka przestrzenna i dobrze przygotowana oferta inwestycyjna pozwoli przyciągnąć na teren gminy nowych inwestorów, na czym skorzysta zarówno sama gmina i jej budżet, jak i mieszkańcy. W studium przewiduje się również realizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii. Ze względu na nowatorskie rozwiązania w tej dziedzinie zrozumiała jest obawa i próba obrony przed podejmowaniem inwestycji tego typu. Jednak podjęcie w niniejszym opracowaniu zagadnień w tym temacie, pozwoli gminie na podjęcie stosownych kroków w każdym momencie, a jednocześnie nie jest z góry założone do realizacji.

VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM

Rada Gminy Sokolniki podjęła uchwałę Nr XVIII/106/2012 z dnia 7 grudnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki.

Poprzednia wersja studium opracowana została w 2002 r. i przyjęta uchwałą Nr IV/16/2002 z dnia 30 grudnia 2002 roku.

Konieczność opracowania zmiany studium wyniknęła ze zmian zaistniałych w uwarunkowaniach gminy, a określenie nowych kierunków stało się niezbędne dla możliwości dalszego rozwoju gminy.

Całość niniejszego opracowania sporządzono zgodnie z aktualnymi zapisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.).

LITERATURA:

- Kondracki J., 1998, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa;
- Państwowy Instytut Geologiczny, www.pgi.gov.pl;
- Podział hydrograficzny Polski IMiGW Warszawa 1983,
- Atlas geologiczno – inżynierski Warszawa 1975,
- Narodowy Atlas Polski W. Okołowicz Warszawa 1978,
- Raport o stanie środowiska w Województwie Łódzkim w roku 2011, Biblioteka Monitoringu Środowiska Łódź 2012 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sokolniki,
- Strategia rozwoju powiatu wieruszowskiego, Wieruszów 2002,
- Plan Rozwoju Lokalnego powiatu wieruszowskiego na lata 2007 - 2013, Wieruszów 2008,
- Strategia rozwoju gminy Sokolniki na lata 2012 - 2020, Sokolniki 2012,
- www.sokolniki.pl
- www.geoportal.gov.pl.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Rodzaje zagospodarowania terenu i ich powierzchnie

Tabela 2. Struktura gospodarstw rolnych w gm. Sokolniki w 2010 roku

Tabela 3. Użytkowanie gruntów w gm. Sokolniki w 2010 roku

Tabela 4. Powierzchnie zasiewów wybranych upraw w gm. Sokolniki w 2010 roku

Tabela 5. Wykaz pomników przyrody w gm. Sokolniki

Tabela 6. Rejestr "A" zabytki architektury i budownictwa

Tabela 7. Obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych na terenie gm. Sokolniki /rejestr "B"/

Tabela 8. Zabytki w wojewódzkiej ewidencji i wyznaczone do ujęcia w woj. ewid. zabytków

Tabela 9. Stan ludności w gm. Sokolniki w latach 2003 - 2012

Tabela 10. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gm. Sokolniki w latach 2003 - 2012

Tabela 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie łódzkim i powiecie wieruszowskim

Tabela 12. Struktura własności gruntów w gm. Sokolniki

Tabela 13. Wykaz dróg powiatowych

Tabela 14. Wykaz dróg gminnych

